

EKOID

siedziba:
40-236 Katowice
ul. Łączna 3/40

pracownia:
40-203 Katowice
ul. Roździeńskiego 188

tel/fax. (032) 255 28 23, 353 32 14 kom 515 165 251 www.ekoid.pl e-mail : ekoid@ekoid.pl NIP 954-178-24-09

Rodzaj opracowania: **PROGNOZA ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA DLA
TERENÓW POŁOŻONYCH WOKÓŁ ZBIORNIKA „KUŹNICA
WAREŻYŃSKA”**

Zlecniodawca: **Przedsiębiorstwo Projektowania, Studiów, Usług
i Realizacji TERPLAN Sp. z o.o.**
ul. Wita Stwosza 6/7
40-036 Katowice

Autorzy: mgr Iwona Majewska – Durjasz

Dorota Pająk

Katowice, czerwiec 2014 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	2
1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy	2
1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały	2
2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami	3
2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie antropogeniczne	3
2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych	5
2.3. Powiązanie Planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami.....	8
3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	8
4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	8
5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	9
6. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ustaleń planu.....	9
6.1. Stan zasobów środowiska	9
6.2. Odporność środowiska na degradację oraz zdolność do samoregeneracji	18
6.3. Główne zagrożenia środowiska obszaru objętego planem zagospodarowania przestrzennego	19
6.4. Obszary problemowe	25
6.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu zagospodarowania przestrzennego	26
7. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem	27
8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r o ochronie przyrody.....	28
8.1. Formy ochrony prawnej	28
8.1.1. Tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody	28
8.1.2. Lasy ochronne.....	28
8.1.3. Zasoby wodne.....	28
8.1.4. Flora i fauna.....	29
8.1.5. Walory krajobrazowe	30
8.1.6. Klimat akustyczny.....	30
8.1.7. Grunty rolne i leśne	31
8.1.8. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną	31
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania planu.....	32
10. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 200 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.	32
11. Rozwiązania mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 200 oraz integralność tego obszaru.....	41
12. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie	44
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	45

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1 : 2 000 pomn. do 1:5000

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko to opracowanie wykonywane w celu określenia wpływu na środowisko projektowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dla terenów położonych wokół zbiornika „Kuźnica Warężyńska”.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w pismach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 czerwca 2009 r. (znak pisma: RDOŚ-24-WOOS/7041/497/09/rk) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej z dnia 01 czerwca 2009r. (znak pisma: NS/ZNS/522/393/2045/23/09) zgodnie z art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie Przedsiębiorstwa Projektowania Studiów, Usług i Realizacji TERPLAN Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Wita Stwosza 6/7.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się następujące akty prawne:

- [1.2.1] Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1235);
- [1.2.2] Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (tekst jednolity Dz. U. 2013, Nr 0 poz. 1232 z późn. zm.);
- [1.2.3] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r (Dz. U. nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami),
- [1.2.4] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r (tekst jednolity Dz. U. 2011 nr 12 poz. 59),
- [1.2.5] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r (tekst jednolity Dz. U. 2004 nr 121 poz. 1266 z późniejszymi zmianami)
- [1.2.6] Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 roku (tekst jednolity Dz. U. 2003 nr 106, poz. 1002 z późniejszymi zmianami)
- [1.2.7] Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r (tekst jednolity Dz. U. 2012 nr 0, poz. 145),
- [1.2.8] Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r (Dz. U. nr 162 poz. 1568 z późn. zmianami),
- [1.2.9] Ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r (Dz. U. 2011 nr 163 poz.981 z późniejszymi zmianami).

[1.2.10] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 12, poz. 1109 z późn. zm),

[1.2.11] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 21 z późn. zm.);

Ustawy te dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się na następujących materiałach:

1. Opracowanie ekofizjograficzne dla „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowy Górniczej dla terenów położonych wokół zbiornika „Kuźnica Warężyńska”, wyk. przez P.P.S.U. i R. TERPLAN Sp. z o.o. kwiecień 2009r,
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza uchwalone Uchwałą Nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008r.
3. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa – Katowice listopad 2007r. pod redakcją: Jerzy B. Parusel, Katarzyna Skowrońska, Agnieszka Wower.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie antropogeniczne

Zbiornik wodny Kuźnica Warężyńska zgodnie z podziałem administracyjnym położony jest w województwie śląskim, w obrębie: miasta Dąbrowa Górnicza (w jej zachodniej części) oraz gminy Siewierz – w obrębie Wojkowic Kościelnych.

Przedmiotowy teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obejmuje część utworzonego w wyrobisku popiaskowym zbiornika wodnego Kuźnica Warężyńska znajdującą się w granicach administracyjnych Dąbrowy Górniczej oraz sąsiadujące z nim tereny pełniące różnorodne funkcje (tj. tereny leśne, grunty rolne, ogródki działkowe oraz obszary zabudowy mieszkaniowej).

Z obszaru planu wyłączono natomiast część terenu położoną wzdłuż wschodniego brzegu zbiornika wodnego i włączonego do systemu obszarów chronionych Natura 2000 wraz z jego otuliną.

Zabudowa terenu w granicach planu to głównie skupiska zabudowań mieszkalnych jednorodzinnych w ogrodach zlokalizowane wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, bądź zabudowania o charakterze zagrodowym. Jedynie w południowej części terenu (w dzielnicy Piekło) znajduje się kompleks zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Znaczną część omawianego obszaru stanowi zbiornik wodny, który powstał w wyniku piętrzenia wody poprzez zaporę zrealizowaną w południowo-zachodnim narożu.

Do regulacji przepływów i prowadzenia kontrolowanej gospodarki wodnej w zbiorniku Kuźnica Warężyńska, w zaporze czołowej wykonano:

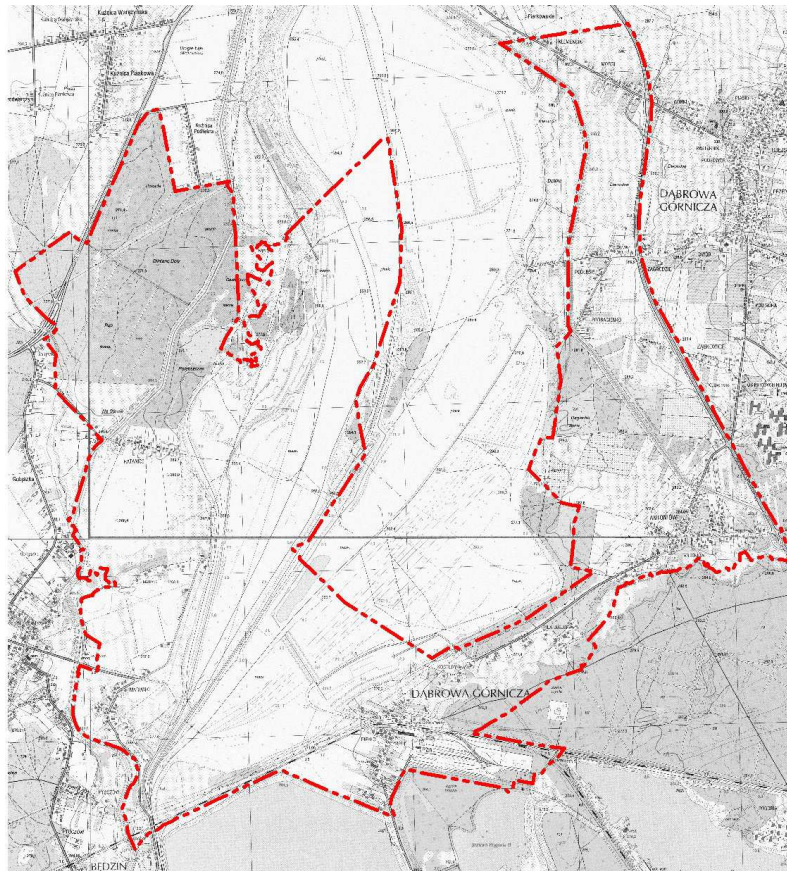
- trzyprzęsłowy jaz o światłach 3 × 3 m, zamykany klapami, służący do przepuszczania wód powodziowych,
- rurociągi o przekroju 2×100 cm, łączące zbiornik Kuźnica Warężyńska ze zbiornikiem Pogoria III, służące do uzupełniającego przerzutu wody w przypadkach zwiększonego jej zapotrzebowania przez użytkowników,
- kanał zrzutowy odprowadzający wodę z jazu do Czarnej Przemszy,
- nowy most i modernizację drogi w miejscowości Marianki.

Teren objęty opracowaniem skomunikowany jest z pozostałą częścią miasta poprzez następujące główne drogi:

- DK-1 stanowiąca wschodnią granicę terenu opracowania (na wysokości omawianego terenu istnieją cztery zjazdy)
- DK - 86 – przecinająca niewielki fragment omawianego obszaru w jego północno-zachodniej części.

Podstawę komunikacji w obrębie omawianego terenu stanowią drogi o charakterze lokalnym. Generalnie są to drogi o nawierzchni asfaltowej.

W części południowo-zachodniej obszaru objętego opracowaniem, pomiędzy zbiornikami Kuźnica Warężyńska i Pogoria III biegnie jednotorowa linia kolejowa o charakterze przemysłowym.

Rysunek nr 1 - Mapa lokalizacyjna terenu objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Przedmiotem ustaleń planu są tereny o następującym przeznaczeniu:

- **MW** - teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **MN** - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MU** – teren zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- **U** - tereny zabudowy usługowej,
- **US** - tereny usług sportu i rekreacji,
- **U/ZP** – tereny zabudowy usługowej i zieleni urządzonej,
- **ZD** – tereny ogrodów działkowych,
- **R** - tereny rolnicze,
- **ER**- tereny rolnicze wyłączone z zabudowy,
- **ZL** - tereny lasów,
- **ZI** - tereny zieleni izolacyjnej,
- **ZP/KP** – teren zieleni urządzonej i miejsc postojowych,
- **WS**- tereny wód powierzchniowych,
- **ITW** - tereny infrastruktury technicznej związane z obsługą zbiornika „Kuźnica Warężyńska”,
- **KDS 2/2** – teren drogi publicznej klasy ulicy ekspresowej,
- **KDGP 2/2** - teren drogi publicznej klasy ulicy głównej ruchu przyspieszonego,
- **KDZ 1/2** - tereny dróg publicznych klasy ulicy zbiorczej,
- **KDL 1/2** - tereny dróg publicznych klasy ulicy lokalnej,
- **KDD 1/2** - tereny dróg publicznych klasy ulicy dojazdowej,
- **KDW** - tereny dróg wewnętrznych,
- **KX** – teren ciągu pieszego.

Dla wszystkich terenów położonych w granicach opracowania obowiązują odpowiednio następujące ustalenia **związane z ochroną i kształtowaniem środowiska naturalnego i przyrody**:

- 1.** na terenach oznaczonych symbolami **18R, 19R, 12WS, 13WS, 12ZL i 30MN** w celu ochrony i zachowania obszaru „Bagna nad Trzebyczką”, cennego przyrodniczo zbiorowiska roślinności torfowiskowej i bagiennej powstałego w miejscach rozlewisk na rzece Trzebyczce nakazuje się utrzymanie otuliny biologicznej i ochronę starorzecza.
- 2.** na terenach oznaczonych symbolem **19R, 20R, 12WS** dopuszcza się utworzenie użytku ekologicznego „Bagna nad Trzebyczką”, zgodnie z przepisami prawa ochrony przyrody, oznaczonego graficznie na rysunku planu.
- 3.** W obszarze objętym planem w zakresie ochrony środowiska ustala się:
  - 1) nakaz stosowania szczelnych nawierzchni dróg, ulic i parkingów, stacji paliw, stacji obsługi samochodów o powierzchni powyżej 0,1ha;

- 2) nakaz podczyszczania ścieków opadowych i roztopowych ze szczelnych nawierzchni dróg, ulic i parkingów, stacji paliw, stacji obsługi samochodów o powierzchni powyżej 0,1 ha w odpowiednich urządzeniach;
  - 3) obowiązek stosowania proekologicznych systemów ciepłych opartych o spalanie paliw o wysokiej sprawności energetycznej;
  - 4) zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu oraz stosowania rozwiązań technicznych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, które mogłyby powodować dostawanie się nieoczyszczonych ścieków do gruntu;
  - 5) odprowadzenie ścieków sanitarnych zgodnie z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
  - 6) w zakresie postępowania z odpadami ustala się:
    - a) postępowanie z odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz z przepisami ustawy o odpadach,
    - b) nakaz przechowywania odpadów w sposób zabezpieczający je przed infiltracją wód opadowych,
    - c) nakaz zabezpieczenia gruntu przed infiltracją do środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku czasowego przechowywania odpadów.
- 4.** W zakresie ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Olkusz - Zawiercie 454 i Dąbrowa Górnicza 455 ustala się dodatkowo:
- 1) zakaz wprowadzania ścieków do ziemi z przydomowych oczyszczalni ścieków, nie spełniających wymagań rozporządzenia odnośnie wprowadzania ścieków do gruntów i wód podziemnych na terenach o najwyższej podatności poziomu zbiornikowego na zanieczyszczenie;
  - 2) zakaz nawożenia gnojowicą użytków rolnych znajdujących się w obrębie obszarów o najwyższej podatności na zanieczyszczenie poziomu zbiornikowego oraz położonych w odległości mniejszej niż 100m od koryt cieków powierzchniowych;
  - 3) ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin na terenach rolniczych zwłaszcza zlokalizowanych w obszarach o najwyższej podatności wód podziemnych na zanieczyszczenie.
- 5.** W zakresie ochrony przed uciążliwościami lokalizowanych obiektów ustala się następujące zasady:
- 1) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy prawo ochrony środowiska i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, według stanu prawnego na dzień uchwalenia planu, za wyjątkiem lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym również instalacji radiokomunikacyjnych i dróg ekspresowych.
  - 2) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy prawo ochrony środowiska i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko, według stanu prawnego na dzień uchwalenia planu, za wyjątkiem:

- a) wydobywanie kopalin metodą odkrywkową,
  - b) dróg o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1km,
  - c) sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
  - d) lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym również instalacji radiokomunikacyjnych,
  - e) garaży, parkingów samochodowych lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 0,5ha,
  - f) zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 4,0 ha,
  - g) stacji paliw,
  - h) zabudowy usługowej nie mniejszej niż 4,0 ha,
  - i) budowli przeciwpowodziowych,
  - j) ośrodków wypoczynkowych i hoteli.
- 3) obowiązek stosowania indywidualnych lub zbiorowych systemów grzewczych opartych o spalanie paliw o wysokiej sprawności cieplnej, na zasadach określonych w §36 projektu uchwały,
- 4) zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości, w szczególności w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego,
- 5) zakaz lokalizacji nowych usług polegających na prowadzeniu działalności w zakresie zbierania, odzysku unieszkodliwiania lub magazynowania odpadów realizowanej jako działalność podstawowa.

5. W celu ochrony przed hałasem,

- 1) Dla terenów oznaczonych symbolem **MW** dopuszczalny poziom hałasu ustala się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- 2) Dla terenów podlegających ochronie akustycznej oznaczonych symbolem **MN** dopuszczalny poziom hałasu ustala się jak dla terenów mieszkaniowo – usługowych,
- 3) Dla terenów podlegającego ochronie akustycznej oznaczonych symbolem **MU** dopuszczalny poziom hałasu ustala się jak dla terenów mieszkaniowo –usługowych,
- 4) Dla terenu podlegającego ochronie akustycznej oznaczonego symbolem **1U/ZP i 2U/ZP** dopuszczalny poziom hałasu ustala się jak dla terenów mieszkaniowo – usługowych,
- 5) Dla terenów oznaczonych symbolem **US** dopuszczalny poziom hałasu ustala się jak dla terenów rekreacyjno – wypoczynkowych,
- 6) Dla terenów oznaczonych symbolem **R** dopuszczalny poziom hałasu ustala się jak dla terenów zabudowy zagrodowej.

2.3. Powiązanie Planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Miejscowy projekt planu zagospodarowania przestrzennego realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2). Ponadto projekt planu jest zgodny zapisami Strategii rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020 (przyjętej uchwałą Nr II/37/6/2005 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 4 lipca 2005r.), Planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r. ze zmianą).

W planie uwzględniono również wskazania zawarte w Opracowaniu ekofizjograficznym sporządzonym dla tego terenu, a odnoszące się do ochrony miejsc cennych pod względem przyrodniczym w tym ochrony siedlisk roślinności i fauny.

Ponadto dokument ten uwzględnia założenia ochrony środowiska gruntowo – wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym i określone w „Krajowym programie oczyszczania ścieków”. Dokument ten uwzględnia również założenia przyjęte w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi wzbogaconymi o wizję terenową.

W zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko.

Na etapie realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniach terenu, charakterze i funkcjach.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano na istotne trudności lub luki informacyjne, które uniemożliwiałyby identyfikację zagrożeń lub ocenę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przedstawiony do oceny obejmuje tereny położone w granicach administracyjnych należących do miasta Dąbrowa Górnicza. Aktualnie w granicach omawianego terenu nie jest prowadzony monitoring stanu powietrza atmosferycznego, czy hałasu. Jakość wód zbiornika Kuźnica Warężyńska określana jest na podstawie badań monitoringowych prowadzonych przez WIOŚ.

W zakresie skutków oddziaływania na środowisko realizacji projektowanego zagospodarowania terenu, za wystarczający przyjmuje się system monitoringu państwowego realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzje o uwarunkowaniach środowiskowych monitoring określony został w decyzji środowiskowej.

5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Plan przedstawiony do oceny obejmuje teren wokół zbiornika Kuźnica Warężyńska w granicach miasta Dąbrowa Górnicza. Przyjęte zagospodarowania terenu zostały ograniczone jedynie do takich, które nie stanowią uciążliwości dla środowiska, tj. takich, które nie wymagają uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wyjątek stanowią jedynie inwestycje związane z realizacją infrastruktury technicznej, instalacji radiokomunikacyjnych, budową dróg oraz z lokalizacją parkingów i stacji paliw.

Na tereny, które w stanie istniejącym zagospodarowane są w postaci obiektów przemysłowych (zakład przerobu złomu i metali) jako docelowe wprowadzono zagospodarowanie w postaci terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej.

Plan przedstawiony do oceny uwzględnia konieczność ochrony terenów przyrodniczo cennych oraz obiektów o wartościach kulturowych i zabytkowych.

Biorąc pod uwagę powyższe przewiduje się, że tereny objęte planem nie będą transgranicznie oddziaływać na środowisko.

6. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ustaleń planu

6.1. Stan zasobów środowiska

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Kondrackiego (2001) obszar objęty planem zagospodarowania przestrzennego położony jest na Wyżynie Śląsko – Krakowskiej, w obrębie Wyżyny Śląskiej (341.1), mezoregion Wyżyna Katowicka (341.13).

Powiązania przyrodnicze przedmiotowego terenu z terenami otaczającymi realizowane są głównie poprzez rozległe kompleksy łąk i pól uprawnych oraz zbiorowiska leśne rozmieszczone w obrębie przedmiotowego terenu.

Morfologia terenu będącego przedmiotem opracowania również stanowi element powiązań przyrodniczych. W obrębie omawianego obszaru brak jest naturalnych przeszkód terenowych w postaci wysokich wyniesień czy głębokich obniżień, nie ma zatem żadnych przeszkód mogących utrudniać wymianę gatunkową pomiędzy otaczającymi terenami.

Powiązaniem przyrodniczym jest również zalegający w podłożu czwartorzędowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 455 Dąbrowa Górnicza w obrębie którego następuje wymiana wód. W części północnej terenu, w podłożu zalega triasowy GZWP nr 454 Olkusz – Zawiercie, w obrębie którego również następuje wymiana wód.

Kolejnym przykładem powiązań przyrodniczych jest sieć rzeczna. Przepływające rzeki Czarna Przemsza oraz Trzebyczka oraz mniejsze ciek i rowy odwadniające prowadzą swoje wody przez przedmiotowy obszar przyczyniając się w ten sposób do wymiany bioróżnorodności. Negatywnym skutkiem tego typu powiązania jest migracja zanieczyszczeń napływających z terenu sąsiednich gmin i obszaru miejskiego Dąbrowy Górniczej.

Dodatkowo powiązania stanowią rozległe zbiorowiska łąkowe, które wraz z ciekami tworzą korytarze ekologiczne sprzyjające migracji bioróżnorodności z terenów sąsiadujących.

Ukształtowanie powierzchni terenu i geologia.

Ukształtowanie powierzchni omawianego obszaru jest słabo zróżnicowane. Generalnie teren jest płaski, z dominującym elementem w postaci zbiornika wodnego powstałego na skutek zalania wyrobiska piasku podszadzkowego.

Cała powierzchnia terenu objętego planem zagospodarowania wykazuje nachylenie w kierunku południowo – zachodnim.

Najwyżej położone obszary znajdują się w części północnej i zachodniej. Rzędne powierzchni terenu wynoszą tutaj około 280 m n.p.m. i więcej. Najniżej położone obszary znajdują się w części wschodniej – rzędne wynoszą tutaj około 270 m n.p.m. i poniżej.

Dominujący element morfologiczny, zalane wyrobisko popiaskowe – obecnie zbiornik wodny Kuźnica Warężyńska, zajmuje centralną część omawianego terenu. Zwierciadło wody znajduje się na rzędnej 264 m n.p.m. Rzędne dna zbiornika – wyrobiska – są zróżnicowane. W zależności od poziomu eksploatacyjnego wynoszą od 262 m n.p.m. do 243 m n.p.m. Najniżej położone obszary dna wyrobiska znajdują się w południowo – zachodniej części.

Geologia

Zgodnie z „Mapą geologiczną Polski bez utworów czwartorzędowych oraz Mapą geologiczną Polski utworów czwartorzędowych powierzchniowych, w skali 1:50 000 w podłożu przedmiotowego terenu występują utwory karbonu, permu, triasu i czwartorzędu.

Karbon

Osady karbonu występują płatowo w zachodniej części terenu opracowania. Wykształcone są w postaci łupków szarych i mułowców zielonawych z wkładami piaskowców.

Perm

Utwory permu w podłożu zalegają bezpośrednio pod osadami czwartorzędu w [południowo-wschodniej części terenu opracowania. Wykształcone zostały w postaci zlepieńców myślachowickich.

Trias

Osady triasu zalegają wzdłuż wschodniej granicy analizowanego terenu, w jego środkowej części (Podbagienko, Podlesie) oraz płatowo w północno-wschodnim narożu terenu.

Wykształcone zostały w postaci piasków i ilów czerwonych i pstrych (piaskowiec pstry).

Czwartorzęd

Osady czwartorzędowe to głównie utwory plejstoceńskie zalegające na silnie zerodowanej powierzchni starszego podłoża. Wykształcone jako piaski i żwiry lodowcowe, gliny zwałowe oraz piaski eoliczne w wydymach. Ponadto w dolinach rzecznych występują holocenijskie osady rzeczne.

Eksploatacja kopalin

W przeszłości cały teren zbiornika Kuźnica Warężyńska stanowił złoża piasków podsadzkowych. Większość jego zasobów została wyeksploatowana. Aktualnie złoża udokumentowane jest we wschodniej części zbiornika Kuźnica Warężyńska.

Wydobycie prowadzone jest przez Kopalnię Piasku „Kuźnica Warężyńska II” Sp. z o.o. w oparciu o „Projekt zagospodarowania złoża piasku podsadzkowego Kuźnica Warężyńska”. Eksploatacja prowadzona jest na podstawie koncesji na wydobywanie kopalin ze złoża udzielonej decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 20.07.2005 r. (znak: ŚR-V-7412/KZ/12/05). Termin ważności koncesji określony został na 31.12.2030 r. Koncesja została przeniesiona w dniu 22 stycznia 2007 r. decyzją Nr 180 OS/2007 Marszałka Województwa Śląskiego znak OSG.KZ. 7510/1/07 na rzecz Kopalni Piasku „Kuźnica Warężyńska II” Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej.

Na mocy koncesji utworzony został Obszar Górniczy „Kuźnica Warężyńska – 1” o powierzchni 1 564 172 m² oraz Teren Górniczy o powierzchni 11 932 230 m², których większa część leży w granicach obszaru opracowania. (północna część położona jest w granicach administracyjnych gminy Siewierz).

Kopalnia posiada opracowany i zatwierdzony decyzją Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach „Plan Ruchu Zakładu Górniczego” na okres 31.08.2005 – 31.12.2009 r.

Dotychczasowa eksploatacja prowadzona była metodą „na sucho” przy użyciu koparek jednonaczyniowych poziomu roboczego 264 – 266 m n.p.m.

Obecnie wydobycie piasków zostało wstrzymane ze względu na fakt, iż większa część złoża znajduje się poniżej poziomu lustra wody zbiornika Kuźnica Warężyńska. W celu dalszej eksploatacji kopalin niezbędna jest zmiana technologii eksploatacji na metodę „spod lustra wody” z zastosowaniem pogłębiarki ssąco – tłoczącej, tzw. refulera.

Zgodnie z pismem Kopalni Piasku „Kuźnica Warężyńska II” Sp. z o.o. z dnia 12 marca 2009 r. do czasu zakończenia eksploatacji piasku niezbędne jest zapewnienie kopalni:

- możliwości korzystania z drogi koniecznej, w celu ekspedycji wyeksploatowanego piasku;
- możliwości korzystania z terenu pod linią energetyczną zasilającą obiekty i urządzenia zakładu górniczego oraz zakładu przerobczego;
- możliwości czasowego gromadzenia przerostów ilasto – gliniastych, które zostaną wykorzystane do końcowego formowania skarp na terenie obszaru górniczego;
- możliwości poboru wody ze zbiornika na cele przeróbki piasku i odprowadzenia wody po wykorzystaniu do zbiornika;

- wyłączenie na czas eksploatacji piasku terenu zakładu górniczego z jakichkolwiek funkcji publicznych, ponieważ na terenie zakładu górniczego nie mogą przebywać osoby postronne.

Powierzchnia ziemi i gleb

W rejonie zbiornika oraz wzdłuż koryt rzecznych dominują gleby bagienne. Na utworach piaszczystych i glinach wykształciły się gleby bielicowe.

W wyniku długoletniej działalności wydobywczej i prowadzonego odwodnienia złoża niektóre partie gleb położone w pobliżu wyrobiska uległy przesuszeniu i aktualnie się odbudowują.

Tereny rolne w granicach opracowania – to głównie łąki i pastwiska – zaklasyfikowane zostały do V i VI klasy bonitacyjnej.

Warunki atmosferyczne

Na klimat przedmiotowego terenu, jak i całego miasta Dąbrowa Górnicza wpływają w przeważającej części masy powietrza morskiego (ok. 65%), a w mniejszym stopniu masy powietrza kontynentalnego (ok. 30%) i masy powietrza zwrotnikowego (ok. 5%).

Dominują wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego, dni bezwietrznych w ciągu roku jest ok. 70. Średnie prędkość wiatru wynoszą około 3,3 m/s. Średnie roczne zachmurzenie wynosi ok. 62 %. Dni pochmurnych w ciągu roku notuje się ok. 178. Średni stopień zachmurzenia mierzony w skali 11-stopniowej wynosi 5,2.

Temperatury kształtują się w sposób typowy dla niżowo-wyżynnego ukształtowania terenu. Średnia temperatura roku wynosi od 7,8° C, najwyższą średnią wartość osiąga w lipcu 17° C – 19° C, najniższa występuje w styczniu od - 0,5° C do - 3,5° C.

Pierwsze silne przymrozki pojawiają się w II dekadzie października, ostatnie wiosenne w III dekadzie kwietnia lub w I dekadzie maja. Średnio okres bez przymrozków wynosi 160 dni.

Średnie roczne opady wynoszą 730 mm, z czego najmniej jest ich w lutym, a najwięcej w lipcu. Względna wilgotność powietrza wynosi średnio w roku ok. 79 % (pomiar w stacji pomiarowej w Ząbkowicach). Opady śniegu występują od grudnia do marca. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio 70 dni.

Nowopowstały zbiornik wodny modyfikuje lokalny mikroklimat. Duża powierzchnia wodna powoduje znaczny wzrost wilgotności powietrza atmosferycznego, zwiększone parowanie oraz powstawanie i zaleganie mgieł. Zmniejszone zostały amplitudy temperatury powietrza atmosferycznego. W konsekwencji wpłynęło to na lokalną cyrkulację powietrza i kierunki wiatrów.

Wody powierzchniowe

Obszar objęty opracowaniem położony jest w widłach Czarnej Przemszy i jej dopływu – Trzebyczki. Rzeką Czarną Przemszą przepływa z północy na południe, w części terenu położonej na zachód od zbiornika.

Sieć hydrograficzna obszaru położonego w granicach przedmiotowego terenu została silnie przekształcona dla umożliwienia eksploatacji piasków w wyrobisku Kuźnica Warężyńska.

W tym celu wody Trzebyczki zostały rozdzielone. W swoim naturalnym korycie rzeka płynie wzdłuż południowo-wschodniej granicy terenu opracowania. Liczne meandry i rozlewiska przyczyniły się do powstania wzdłuż koryta cieków obszarów o wysokich walorach przyrodniczych (użytek ekologiczny Bagna w Antoniowie oraz Torfowiska nad Trzebyczką).

Część wód rzeki Trzebyczka została przełożona do sztucznego koryta wykopanego znajdującego się we wschodniej części omawianego terenu. W rejonie Wojkowic Kościelnych, wody płynące kanałem Trzebyczki zasilają rzekę Czarną Przemszę.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi przed rozpoczęciem eksploatacji w latach 1965 – 1967 Czarna Przemsza i Trzebyczka zostały przełożone poza obszar projektowanej eksploatacji złoża piasku Kuźnica Warężyńska, a ich koryta uregulowano i uszczelniono, przez co obecnie ciek ten utracił więź hydrauliczną z wodami podziemnymi.

Dalsze zmiany sieci hydrograficznej dokonane zostały w ostatnich latach w ramach przygotowania do eksploatacji zbiornika Kuźnica Warężyńska. W związku z pełnieniem funkcji zbiornika przeciwpowodziowego przygotowano kanały zrzutu wody Czarnej Przemszy i Trzebyczki do zbiornika oraz kanał zrzutowy do Czarnej Przemszy poniżej zapory czołowej zbiornika. Ponadto zbudowano rurociąg pozwalający na przerzut wody ze zbiornika Kuźnica Warężyńska do zbiornika Pogoria III.

Zbiornik utworzony został w wyrobisku byłej kopalni piasku. Dokonana została w ten sposób rekultywacja terenu zdegradowanego ponad trzydziestoletnią działalnością kopalni, a krajobraz został wzbogacony o dodatkowe walory przyrodnicze i rekreacyjno-turystyczne. Dotychczas istniejące nieregularne, strome stoki wyrobiska zostały wyprofilowane i zabezpieczone tak, aby mogły stanowić trwałą i bezpieczną linię brzegową nowego zbiornika wodnego.

Zbiornik zasilają wody gruntowe oraz wezbraniowe rzek Czarnej Przemszy i Trzebyczki, których wprowadzenie do zbiornika następuje po efektownych kamiennych kaskadach, zapewniających dodatkowe napowietrzenie wody. Przy regulacjach tych rzek uwzględniono konieczność zachowania przepływu biologicznego i poziomu wody w starych korytach. W tym celu w miejscach zrzutu wody z koryt Czarnej Przemszy i Trzebyczki do zbiornika wybudowano budowle rozrządowe z możliwością regulacji rozdziału przepływu.

W otoczeniu zbiornika wodnego Kuźnica Warężyńska znajdują się również mniejsze zbiorniki wodne. W bezpośrednim sąsiedztwie, od południa, zlokalizowany jest zbiornik Pogoria III, połączony ze znajdującymi się na wschód od niego dwoma mniejszymi zbiornikami – Pogoria II i Pogoria I.

Wody podziemne

Zgodnie z Mapą hydrogeologiczną Polski w skali 1:200 000 obszar opracowania należy do Regionu Górnośląskiego (XVI) Podregionu Katowickiego (XVI 2) gdzie obecność wód związana jest z utworami karbonu i czwartorzędu.

Poziom użytkowy w utworach czwartorzędowych występuje w piaskach i żwirach do głębokości około 20 m. Przeciętne wydajności oscylują na poziomie 10 – 30 m³/h. Zwierciadło wody swobodne, jedynie lokalnie wody pod niewielkim ciśnieniem. Ze względu na jakość wód i wydajność, wody tego poziomu zaliczono do GZWP nr 455 Dąbrowa Górnicza.

Drugi poziom użytkowy związany jest z utworami triasu. Wody tego poziomu zaliczone zostały do GZWP nr 454 Olkusz – Zawiercie. Zbiornik ten jest półzakryty hydrodynamicznie zamknięty. Układ krążenia wód w zbiorniku jest zdeterminowany drenażem górniczym kopalń rud cynku i ołowiu rejonu olkuskiego oraz modyfikowany eksploatacją dużych ujęć studziennych: Łazy Błędowskie i Klucze. Miąższość zawodnionej serii węglanowej triasu kształtuje się w granicach 20 – 140 m. Utwory węglanowe są przepuszczalne i wodonośne w całym profilu. Wydatki jednostkowe kształtują się od kilku do 550 m³/h/1ms.

Lokalne wody występują w szczelinowo-porowych utworach permu, wody te nie mają jednak szczególnego znaczenia.

Przez ostatnie 30 lat warunki hydrogeologiczne podłoża kształtowane były przez działalność kopalni. Obniżenie zwierciadła wody na tak znacznych terenach spowodowało powstanie leja depresji, osuszenie terenów przyległych.

Aktualnie, warunki hydrogeologiczne kształtowane są w wyniku oddziaływania zbiornika wodnego Kuźnica Warężyńska, który powstał w wyniku zatopienia wyrobiska po eksploatacji piasku podsadzkowego Kopalni Piasku „Kuźnica Warężyńska”.

Obecnie poziom wody w zbiorniku znajduje się nieznacznie poniżej projektowanego normalnego poziomu piętrzenia (NPP) wynoszącego + 264,0 m n.p.m. (zgodnie z opracowaniem dla zbiornika Kuźnica Warężyńska wykonanym przez RZGW w Gliwicach). Maksymalny poziom piętrzenia (MPP) został ustalony na rzędnej + 265,5 m n.p.m. i odpowiada on poziomowi wody w okresie powodzi.

Podniosło się również zwierciadło wody gruntowej na terenach przyległych. W rejonie Marianek aktualnie zalega na głębokości 1,0 – 2,0 m ppt.

Sytuacja hydrogeologiczna w rejonie zbiornika została ustabilizowana. Poziom wód gruntowych jest mierzony w piezometrach rozlokowanych wokół zbiornika wodnego przez zarządzający zbiornikiem Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

Pomimo, iż teren położony jest w granicach czwartorzędowego GZWP – Q/3 Dąbrowa Górnicza w granicach opracowania brak jest zbiorczych ujęć wód podziemnych, ze względu na drenujący charakter kopalni, a co za tym idzie zmianę głębokości wód podziemnych. Nie realizowano również ujęć indywidualnych.

Warunki florystyczno-faunistyczne

Lasy

Na terenie objętym niniejszym opracowaniem ekofizjograficznym lasy zajmują niewielką powierzchnię. Większe kompleksy należą do Skarbu Państwa i nadzorowana są przez Nadleśnictwo Siewierz. Są to głównie sztuczne nasadzenia sosny zwyczajnej.

W obrębie przedmiotowego obszaru położone są dwa oddziały leśne nadzorowane przez Nadleśnictwo Siewierz. Są to oddziały 66 i 75 położone w północno-zachodnim narożu, przy granicy gminy. Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym lasy te zaliczone zostały do lasów ochronnych i wszelkie zmiany zagospodarowania gruntów leśnych na cele nieleśne wymagają uzyskania zgody Ministra Środowiska zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. 121 z 2004 r. poz. 1266 z późniejszymi zmianami).

Ponadto, w części południowo-wschodniej terenu, w rejonie Antoniowa, znajdują się dwa większe kompleksy leśne, którym towarzyszą charakterystyczne zbiorowiska łąkowe. Obserwuje się tu również wpływ działalności człowieka poprzez zagospodarowanie części terenu położonego w pobliżu lasu pod ogródki działkowe.

Tereny położone na wschodnim brzegu zbiornika Kuźnica Warężyńska, aż do skarpy wyrobiska oraz pomiędzy Kuźnicą Warężyńska a Pogorią III zostały zalesione lub przeznaczone do zalesienia poprzez nasadzenia, głównie sosny zwyczajnej.

Świat roślin

Flora w zbiorniku i wokół niego jest urozmaicona. W samej wodzie jako rośliny zanurzone występują glony, głównie nitkowate a miejscami także moczarka kanadyjska. Ze względu na wysoką czystość i oligotroficzność wód zarastanie niecki jest powolne. Wokół zbiornika, na granicy zwierciadła wody i skarp zbiornika pojawiają się rośliny o liściach pływających takie jak żabieniec babka wodna, przedstawiciele situ, rdestnica, jeżogłówka i pałka wodna. Na powierzchniach podmokłych, w strefach wysięków wód występują rośliny zarodnikowe z rodzaju skrzyp a także widłak torfowy, rosziczka okrągłolistna, storczykowate – wyblin jednolistny, lipiennik Loesela czy kruszczyk błotny (gatunki objęte ścisłą lub częściową ochroną).

Cała niecka powyrobiskowa wokół zbiornika (której znaczna część położona jest poza obszarem planu) zasiedlana jest w wyniku naturalnej sukcesji gatunkami drzewiastymi. Wśród nich dominują: wierzba i brzoza brodawkowata, rzadziej występuje topola osika, a na obrzeżach i skarpach pochodząca z nasadzeń olsza czarna. Gatunki iglaste reprezentowane są głównie przez sosnę zwyczajną, rzadziej spotkać można nasadzenia modrzewia europejskiego.

W ostatnich latach w jednym z wysięków wyrobiska Kuźnica Warężyńska położonych jednak poza granicami terenu objętego planem zagospodarowania przestrzennego, na obszarze płytkich zbiorników wodnych w rejonie Podbagienka odnotowano nowy we florze Polski gatunek – **pałkę wysmukłą**. Gatunek ten do niedawna znany był w Azji i południowo-wschodniej części obszaru śródziemnomorskiego. Od kilkudziesięciu lat rozprzestrzenia się w kierunku północno-zachodnim. Jest

już dosyć częsty na Słowacji, Morawach i w Czechach, a także w południowej części Niemiec. Pojawia się głównie na brzegach sztucznych zbiorników wodnych. Gatunek ten na wyrobisku w Kuźnicy Warężyńskiej występuje obecnie w wielu miejscach.

Na powierzchniach oddalonych od wód, przesuszonych w wyniku długoletniej działalności odwadniającej kopalni, dominują zbiorowiska trawiaste, których przedstawicielem jest przede wszystkim szczotlika siwa.

W południowo-zachodniej części terenu występują otwarte tereny biologicznie czynne o charakterze nieużytków zielonych. Dawniej obszary te były wykorzystywane rolniczo. Obecnie działalność rolniczą zaniechano, w związku z czym powierzchnie te są spontanicznie zarastane przez roślinność, reprezentując kolejne stadia sukcesji ekologicznej. Dominują tu przede wszystkim zbiorowiska utworzone przez gatunki zielne, w tym trawy. Ponadto lokalnie występują tu również zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne.

W obrębie zabudowy mieszkaniowej i terenów przyległych dominują gatunki synantropijne, związane z antropogenicznym zagospodarowaniem terenu. Zabudowaniom towarzyszą często sady i ogrody działkowe. W przydomowych ogródkach nasadzone są gatunki obce siedliskowo.

Świat zwierząt

Kształtujące się nowe warunki siedliskowe, w tym powstały duży akwen wodny o urozmaiconej linii brzegowej i z porośniętymi wyspami, stanowią idealne miejsce dla gnieźdzenia się i żerowania licznych gatunków ptaków. Na obszarze zbiornika i w jego najbliższym otoczeniu stwierdzono 185 gatunków ptaków, w tym 104 lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych (gniazda z jajami, karmienie piskląt, obserwacje podlotów) 5 gatunków (mewa czarnogłowa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, lerka i gąsiorek) a prawdopodobnie lęgowych – 9 gatunków (kormoran, bąk, bączek, błotniak stawowy, kropiatka, derkacz, zimorodek, podróżniczej i jarzębata). Cztery, z w/w gatunków, tj. rybitwa białoczelna, bączek, bąk i podróżniczek – umieszczone zostały w „Polskiej Czerwonej księdze Zwierząt – kręgowce”. Ogółem wśród awifauny Kuźnicy Warężyńskiej znajdują się 22 gatunki umieszczone w tej księdze.

Liczne niewielkie zbiorniki wodne, jak również płytkie zatoczki głównego zbiornika są ważnym obszarem rozrodu płazów takich jak: ropucha paskówka (stosunkowo duża populacja) oraz rzekotka drzewna. Są to gatunki ściśle chronione, wymienione w Załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej. Z płazów wymienionych w tym załączniku na terenie wyrobiska odnotowano również (mniej liczne lub nawet rzadkie) okazy płazów takich jak: żaba jeziorowa, ropucha zielona i grzebiuszka ziemna.

W płytkich zatokach w południowo-wschodniej części zbiornika (położonej poza granicami planu) oddzielonych od brzegu szuwarami mają swoje tarliska występujące w zbiorniku ryby.

Kształtujące się zróżnicowane siedliska, od wilgotnych po skrajnie suche, są powodem pojawiania się tu coraz liczniejszej fauny ciekawych i rzadkich motyli (m.in. z grupy modraszków czy czerwonończyków) oraz ważek.

Ssaki reprezentowane są przez gatunki pospolite, charakterystyczne dla pól i lasów takie jak zające, sarny, drobne gryzonie itp.

Obszar Natura 2000

W bezpośrednim sąsiedztwie terenu objętego planem zagospodarowania przestrzennego wyznaczony został obszar objęty ochroną w formie obszaru Natura 2000 (PLH 240037 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej).

Obszar Natura 2000 obejmuje dwie enklawy, z których jedna zlokalizowana jest na wschodnim obrzeżu zbiornika Kuźnica Warężyńska. Obszar ten o powierzchni 294 ha ma dość urozmaiconą morfologię. Pola piaszczyste, pozostałe po eksploatacji tworzą czasem deniwelacje dochodzące do kilku metrów.

Występują tutaj zarówno podmokłe niecki, jak również różnych rozmiarów zbiorniki zasilane przez lokalne wysięki, a z drugiej strony siedliska otwartych suchych piasków. Stąd też roślinność ma tutaj układ mozaikowy. W tych najwilgotniejszych miejscach wykształciły się specyficzne zbiorowiska o charakterze młak. Rozrzucone są one w obrębie całego obszaru, a ich stan zachowania zależy od poziomu wody. Na mokrych piaskach występuje liczna grupa gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną prawną. Lipiennik Loesela występuje tutaj w różnych układach, ale najczęściej ze skrzypem pstrym i mszakami. Ponadto charakterystycznym rysem tych zbiorowisk jest pojawiająca się również w miejscach podmokłych wierzbowa roślina. Najbardziej na wschód położone obrzeże wyrobiska wraz ze skarpą stanowiącą brzeg wyrobiska skolonizowane zostało przez gatunki leśne. Głównymi komponentami tworzącymi te zbiorowiska są: sosna zwyczajna i brzoza brodawkowata. Obiekt jest bardzo atrakcyjny krajobrazowo.

Druga enklawa, o powierzchni 2,42 ha, zlokalizowana jest w odległości ok. 1 km na południowy wschód od granic poprzedniej i położona jest w dolinie potoku Trzebyczka będącego lewobrzeżnym dopływem Czarnej Przemszy, pomiędzy dzielnicami Antoniów i Piła Ujejska. Jest to charakterystyczna niecka stanowiąca część starorzecza. Przedmiotowy obszar ograniczony jest od południa i południowego zachodu piaszczystą skarpą, którą porasta bór sosnowy. Od strony wschodniej i zachodniej sąsiaduje ze zbiorowiskami łągowymi, natomiast od północy z użytkami zielonymi ze zbiorowiskami łąkowymi i szuwarowymi. Wykształciły się tutaj torfowiska niskie i przejściowe.

Opisywana ostoja stanowi unikatowy układ na terenie zurbanizowanym i uprzemysłowionym. W kontekście drastycznego spadku liczby stanowisk lipiennika Loesela w Polsce, populacje z Dąbrowy Górniczej są jednymi z najliczniejszych (1085 osobników w obrębie Kuźnicy Warężyńskiej). Stanowisko to ma również znaczenie dla europejskiego systemu ochrony przyrody ze względu na swoje położenie.

Największym zagrożeniem dla tego obszaru jest zmiana stosunków hydrologicznych. W kierunku północnym funkcjonuje kopalnia piasku podsadzkowego przyczyniająca się do okresowych zmian stosunków wodnych oraz zanieczyszczenia wód. Wpływ widoczny jest również w postaci zlokalizowanej w pobliżu zabudowy. W pobliżu przebiegają szlaki komunikacji kolejowej i drogowej, które wraz z dużymi zakładami przemysłowymi, przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza, a tym

samym wód. Jakkolwiek oddziaływania te są widoczne, to stopień ich wpływu jest na tyle mały, że unikatowe układy roślinności na tym obszarze trwają tu od dziesięcioleci.

6.2. Odporność środowiska na degradację oraz zdolność do samoregeneracji

W skutek długoletniej działalności wydobywczej przekształceniu uległa znaczna powierzchnia terenu. W pierwszej kolejności powstało głębokie wyrobisko, w którym prowadzona była eksploatacja piasków podsadzkowych metodą odkrywkową a następnie zostało ono zalane wodą i utworzono zbiornik wodny stanowiący dominantę w rzeźbie terenu opracowania.

Na zbiorniku powstały wyspy, które stanowią obecnie żerowiska i miejsca lęgowe dla licznych gatunków ptaków obserwowanych w rejonie Kuźnicy Warężyńskiej.

Przekształcenie naturalnego środowiska widoczne jest również w postaci pól uprawnych rozciągających się głównie w rejonie Marianek i Ratanic. Aktualnie gospodarka rolna w omawianym terenie zanika i nie stanowi większego zagrożenia dla środowiska naturalnego. Niemniej jednak ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo zbiornika Kuźnica Warężyńska, w którym wody posiadają I klasę czystości, należy szczególnym rygorom poddać stosowanie nawozów sztucznych, zarówno organicznych jak i mineralnych w celu zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed możliwością przedostania się zanieczyszczeń z powierzchni terenu.

Warunki aerosanitarne w obrębie przedmiotowego terenu generowane są przez emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego pochodzących przeważnie z przydomowych kotłowni (niska emisja). Do emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazów powstających podczas spalania węgla kamiennego dochodzi także emisja spalin z pojazdów mechanicznych (samochodów, maszyn rolniczych i budowlanych) poruszających się głównymi i lokalnymi ciągami komunikacyjnymi biegnącymi głównie wzdłuż wschodniej granicy obszaru objętego opracowaniem (Wschodnia Obwodnica GOP) oraz lokalnie stanowiącymi dojazdy do zabudowań wiejskich Marianek, Ratanic, Antoniowa, Podbagienka itd.

Ponadto zanieczyszczenia są tu nawiewane również z obszarów sąsiadujących z terenem opracowania, głównie z kierunku zachodniego, z rejonu Będzina i zlokalizowanej w pobliżu Elektrowni Łagisza. Nie stanowią one jednak większego zagrożenia dla warunków aerosanitarnych przedmiotowego obszaru.

Biegąca wzdłuż wschodniej granicy opracowania Wschodnia Obwodnica GOP oraz DK nr 1, której fragment znajduje się w granicach opracowania przyczyniają się do wzrostu emisji hałasu, szczególnie w terenach zabudowy mieszkaniowej pogarszając klimat akustyczny omawianego terenu.

Niewielki odsetek ogólnego poziomu hałasu zajmuje także hałas kolejowy spowodowany przebiegiem przez obszar opracowania linii kolejowej o przebiegu z zachodu na wschód. Wielkość i zasięg hałasu kolejowego w znacznym stopniu uzależniony jest od częstości kursowania pociągów, prędkości z jaką się poruszają oraz stanu technicznego torowiska.

W wyniku eksploatacji piasków podsadzkowych w wyrobisku Kuźnica Warężyńska zostały przecięte warstwy wodonośne w utworach czwartorzędowych, często zasilanych wodami z utworów

triasowych. W efekcie, wzdłuż wschodniej ściany wyrobiska ukształtowały się strefy wysięków i strumieni czystej wody, często o węglanowym charakterze. Decydują one w dużej mierze zarówno o fizjonomii dna wyrobiska w jego wschodniej części, jak również o specyficznych warunkach kształtujących się tu inicjalnych zbiorowisk roślinnych.

Z przyrodniczego punktu widzenia wschodnia część wyrobiska Kuźnica Warężyńska (położona poza granicami terenu objętego planem) stanowi niezwykle cenny obszar. W sąsiedztwie nowopowstałego zbiornika wodnego wytworzyły się liczne zbiorowiska roślinności inicjalnej. Wśród elementów flory biorących udział w formowaniu inicjalnych zbiorowisk uwagę zwraca liczny udział gatunków chronionych, rzadkich, a nawet krytycznie zagrożonych. Ze względu na wysokie walory środowiskowe tej części terenu (obejmujący wschodni brzeg zbiornika Kuźnica Warężyńska –teren poza obszarem planu) została ona objęta ochroną w postaci obszaru Natura 2000 PLH -240037 – „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej”.

Zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego analizowanego obszaru jest również wzmożony ruch turystyczny i budowa nowych osiedli mieszkaniowych, głównie w rejonie zbiornika, rozbudowa infrastruktury technicznej, drogowej oraz wprowadzenie nowych form zabudowy i zagospodarowania terenu. Wiąże się to ze zmianami morfologii terenu (wykopy pod fundamenty budynków, budowa nowych dróg dojazdowych i parkingów), zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego oraz hałasem generowanymi zwiększonym ruchem pojazdów oraz większą liczbą zabudowań mieszkalnych a co za tym idzie zwiększona emisją zanieczyszczeń do atmosfery. Większa liczba osiedli ludzkich oraz zabudowań usługowych generować będzie dodatkowe ilości odpadów, których składowanie może przyczyniać się do zanieczyszczania wód powierzchniowych i gruntowych.

6.3. Główne zagrożenia środowiska obszaru objętego planem zagospodarowania przestrzennego

Główne zagrożenia środowiska obszaru planu to:

- przekształcenia powierzchni ziemi i gleb
- przeobrażenie szaty roślinnej
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych
- zanieczyszczenie powietrza
- emisja hałasu
- promieniowanie niejonizujące

Przekształcenia powierzchni ziemi i gleb

Plan przedstawiony do oceny obejmuje tereny znajdujące się w północnej części Dąbrowy Górniczej, położone w rejonie dawnego wyrobiska piasku – obecnie zbiornika wodnego Kuźnica Warężyńska. Aktualnie w granicach omawianego terenu dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, której niewielkie skupiska występują w południowej, wschodniej i południowo-zachodniej części terenu.

Plan przedstawiony do oceny przewiduje przekształcenie terenów aktualnie biologicznie czynnych w obszary zabudowy. Dominującymi są tu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zlokalizowanej wzdłuż zachodniego brzegu zbiornika Kuźnica Warężyńska oraz w części południowej i wschodniej terenu opracowania. Wprowadzone zostały również tereny zabudowy usługowej użyteczności publicznej. Zgodnie z założeniami planu istniejąca w południowej części omawianego terenu zabudowa przemysłowa (przetwórnia złomu) przekształcona zostanie na tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej.

Omawiany teren jest w zasadzie płaski, a jego rzeźba jest mało urozmaicona. Poszerzenie stref zabudowy nie będzie więc wymagać większej deniwelacji terenu. Lokalizacja większych obiektów wprowadzanych np. w ramach zabudowy usługowej może być związana jedynie z makroniwelacjami terenu nie mającymi większego znaczenia dla terenów przyległych.

Rozwój obszarów zabudowy związany będzie z przyrostem powierzchni szczelnych, w postaci parkingów, dróg, palców, dachów itp. Konsekwencją takich zagospodarowań będzie ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych, w związku z czym lokalnie mogą nastąpić zmiany kierunków spływu wód powierzchniowych. Oddziaływanie związane z wprowadzeniem obiektów kubaturowych uzależnione będzie od intensywności oraz pokrycia powierzchni ziemi powierzchniami szczelnymi.

Dla zminimalizowania oddziaływania związanego z realizacją zagospodarowań przyjętych w planie, określone zostały minimalne procenty powierzchni biologicznie czynnych. I tak w zależności od funkcji poszczególnych terenów określono minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej na poziomie:

- 50% - dla terenów: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenie **MU**, zabudowy na terenie **R**,
- 40% - dla terenów: dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zabudowy usługowej na terenie **MU**, terenów zabudowy usługowej oraz zieleni urządzonej – **U/ZP**, usług sportu i rekreacji **1US do 6US**,
- 35% - dla terenów: infrastruktury technicznej **ITW**,
- 30% - dla terenów: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**, usług wprowadzanych w ramach zabudowy jednorodzinnej, usług **U**,
- 20% na terenie sportu i rekreacji **7US**,
- 10% - dla stacji paliw na terenach zabudowy usługowej **U**, terenu miejsc postojowych i zabudowy usługowej użyteczności publicznej **KS/U**.

Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych

W podłożu omawianego terenu wody podziemne występują w utworach czwartorzędu oraz karbonu. Oba piętra wodonośne zaliczone zostały do GZWP I UPWP. Wody czwartorzędowego GZWP charakteryzują się małą odpornością na zanieczyszczenia spływające z powierzchni.

Plan przedstawiony do oceny wyznacza nowe funkcje terenów. Na obszary biologicznie czynne zostają wprowadzone tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usług nieuciążliwych dla środowiska

(wyjątek stanowią jedynie inwestycje związane z budową dróg, parkingów infrastruktury technicznej i inwestycji celu publicznego w tym również instalacji radiokomunikacyjnych). Pozostawiono natomiast w dotychczasowym użytkowaniu tereny z istniejącą zabudową mieszkaniową wielorodzinną.

Tereny położone w części południowo – wschodniej i południowej administracyjnie należące do Antoniowa, Piekła, Piły Ujejskiej uzbrojone są w sieć kanalizacji sanitarnej. Natomiast tereny południowo – zachodnie i zachodnie nie są objęte zasięgiem sieci kanalizacyjnej. Na obszarach aktualnie biologicznie czynnych, a wskazanych w planie jako tereny zabudowy (mieszkaniowej i usługowej) również nie występuje sieć kanalizacji sanitarnej.

Rozwój jakichkolwiek terenów zabudowy związany będzie z koniecznością odprowadzenia ścieków. Realizacja indywidualnych systemów odprowadzenia zanieczyszczeń (w tym stosowanie zbiorników bezodpływowych) może powodować zagrożenia dla jakości środowiska gruntowo – wodnego. Zła eksploatacja urządzeń kanalizacyjnych może prowadzić do zanieczyszczenia wód gruntowych bakteriami fekalnymi, zjawisko to stwarza również zagrożenie związane z migracją zanieczyszczeń do wód zbiornika wodnego, a równocześnie zagrożenie dla terenów chronionych położonych poza granicami omawianego terenu.

Plan dla ograniczenia oddziaływania zawiązanego z możliwością zanieczyszczenia wód podziemnych wprowadza zakaz wprowadzania ścieków do ziemi z przydomowych oczyszczalni ścieków nie spełniających wymagań rozporządzenia odnośnie wprowadzania ścieków do gruntów i wód podziemnych na terenach o najwyższej podatności poziomu zbiornikowego na zanieczyszczenie. Nie dopuszcza się również możliwości wprowadzania do ziemi, ścieków (nie spełniających wymagań rozporządzenia odnośnie wprowadzania ścieków do gruntu i do wód podziemnych) na terenach o najwyższej podatności na zanieczyszczenie.

W granicach objętych planem wprowadzono zakaz realizacji zabudowy mogącej stwarzać uciążliwość dla środowiska, tj. takiej dla której wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wyjątek stanowią jedynie:

- wydobywanie kopalin metodą odkrywkową,
- drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1km,
- sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- lokalizacja inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym również instalacji radiokomunikacyjnych,
- garaże, parkingi samochodowe lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 0,5ha,
- zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 4,0 ha,
- stacje paliw,
- zabudowa usługowa nie mniejsza niż 4,0 ha,
- budowle przeciwpowodziowych,
- ośrodki wypoczynkowe i hotele

Dla ograniczenia uciążliwości związanej z tego typu zainwestowaniami w zakresie odprowadzenia wód deszczowych plan wprowadza nakaz podczyszczania ścieków opadowych i roztopowych odprowadzanych ze szczelnych nawierzchni dróg, ulic, parkingów, stacji obsługi samochodów i stacji paliw w odpowiednich urządzeniach.

Innym zagrożeniem dla środowiska gruntowo – wodnego jest pozostawienie terenów rolnych w dotychczasowym użytkowaniu. Spływ zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo może powodować eutrofizację wód powierzchniowych. Plan wprowadza zakaz nawożenia gnojowicą użytków rolnych znajdujących się w obrębie obszarów o najwyższej podatności na zanieczyszczenie poziomu zbiornikowego oraz położonych w odległości mniejszej niż 100m od koryt cieków powierzchniowych, co wpłynie na ograniczenie możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego.

Wszystkie przytoczone powyżej zapisy odnoszące się do gospodarki wodami opadowymi i ściekami ograniczają możliwość negatywnego oddziaływania wprowadzanych zagospodarowań na środowisko gruntowo - wodne.

Zanieczyszczenie powietrza

Plan obejmuje tereny znajdujące się w granicach administracyjnych Dąbrowy Górniczej, a położonych przy zbiorniku Kuźnica Warężyńska. Aktualnie w omawianych granicach brak jest obiektów stanowiących uciążliwość w związku z emisją zanieczyszczeń do powietrza. Wyjątek stanowi tu jedynie droga krajowa nr 86 oraz Wschodnia Obwodnica GOP. Obie drogi są znacznie obciążone ruchem w związku z czym w ich bezpośrednim sąsiedztwie mogą występować podwyższone stężenia zanieczyszczeń.

W granicach objętych opracowaniem ogrzewanie budynków w stanie istniejącym realizowane jest w oparciu o indywidualne systemy grzewcze.

Plan przedstawiony do oceny wprowadza na tereny aktualnie biologicznie czynne obszary zabudowy. Realizacja ustaleń planu spowoduje konieczność rozwoju sieci istniejących dróg realizowanych w ramach konieczności stworzenia dojazdów do projektowanych terenów zabudowy.

Konsekwencją takiego kierunku rozwoju terenu będzie wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza. W związku z tym, iż ustalenia planu nie przewidują wprowadzania nowych zagospodarowań w postaci obiektów mogących stwarzać uciążliwość dla środowiska, główny wpływ na warunki aerosanitarne omawianego terenu związany będzie z rozwojem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dopuszczona lokalizacja stacji paliw będzie możliwa jedynie w obrębie obszarów zabudowy usługowej użyteczności publicznej, które zlokalizowane zostały we wschodniej części terenu, tj. przy drodze krajowej nr 1 (Wschodnia Obwodnica GOP).

Wraz z przyrostem terenów zabudowanych zwiększy się również ilość emitorów zanieczyszczeń. Potrzeba ogrzania obiektów kubaturowych wiązać się będzie ze wzrostem emisji zanieczyszczeń, który może być odczuwalny zwłaszcza przy niekorzystnych warunkach pogodowych w sezonie zimowym. Wpływ na jakość powietrza będzie miał głównie rodzaj stosowanego paliwa w celach grzewczych. Najbardziej niekorzystnym jest stosowanie paliwa stałego jako źródło ciepła. Takim rozwiązaniom

towarzyszy emisja związków kancerogennych, a zagęszczenie niskich emitorów związane z zabudowa mieszkaniową jednorodzinną powoduje tzw. niską emisją zanieczyszczeń i kumulację zanieczyszczeń w bezpośrednim sąsiedztwie emitorów. Plan przedstawiony do oceny dla ograniczenia przytoczonego powyżej zjawiska wprowadza zapisy ustalające zaopatrzenie w energię ciepłą poprzez dopuszczenie stosowania systemów grzewczych opartych o zdalczynną sieć ciepłowniczą. W przypadku braku możliwości podłączenia do sieci ciepłowniczej plan dopuszcza stosowanie indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych opartych o spalanie paliw w urządzeniach o wysokiej sprawności cieplnej, systemów grzewczych zasilanych energią elektryczną lub gazem oraz stosowanie systemów z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.

Mniejszy wpływ na środowisko będzie związany z realizacją usług wprowadzonych w ramach ustaleń planu. W planie nie dopuszczono realizacji przedsięwzięć wymagających uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wyjątek stanowią jedynie inwestycje z zakresu budowy dróg i infrastruktury technicznej i radiokomunikacyjnej oraz przedsięwzięcia związane z budową garaży, parkingów i ich zespołów oraz stacji paliw.

Wszystkie dopuszczone w planie przedsięwzięcia to obiekty, których uciążliwość musi zamykać się w granicach zainwestowywanego terenu. Oddziaływanie ich związane będzie z emisją zanieczyszczeń typowych dla obiektów komunikacyjnych. Ze względu na charakter zagospodarowania terenu, w którym dominuje zabudowa mieszkaniowa oraz ograniczenie dopuszczonych usług jedynie do wymienionych powyżej nie powinny mieć one znaczącego wpływu na warunki aerosanitarne omawianego terenu.

Wprowadzone natomiast w dzielnicy Piekło zagospodarowanie w postaci terenów zabudowy mieszkaniowo - usługowej (MU). W granicach tego obszaru aktualnie istnieje i działa Zakład Przerobu Złomu i Metali HK CUTIRON, który posiada niezbędną infrastrukturę do prowadzenia tego typu działalności. Istniejące przedsiębiorstwo nie posiada dużych emitorów zanieczyszczeń do powietrza. Emisja ma tu charakter niezorganizowany i związana jest z powstawaniem zanieczyszczeń pyłowych tworzących się podczas przeładunku elementów metalowych. Zgodnie z ustaleniami planu w tej części obszaru powstaną budynki mieszkalne oraz usługowe, które nie będą uciążliwe dla środowiska.

Emisja hałasu

Aktualnie w granicach terenu objętego planem głównym źródłem hałasu jest istniejący układ komunikacyjny z drogi krajowej nr 1 oraz linii kolejowej położonej w południowej części omawianego terenu. Istniejącym zagospodarowaniem związanym z emisją hałasu do środowiska jest zakład Przerobu Złomu i Metali HK CUTIRON zlokalizowany w dzielnicy Piekło.

Przyjęte w planie zagospodarowania przekształcają w/w obszar w tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej.

Przy tak przyjętym planie zagospodarowania głównym źródłem hałasu do środowiska będą ciągi komunikacyjne. Największy z nich to istniejąca droga krajowa nr 1 oraz istniejące w południowej części terenu torowisko. Plan wraz z poszerzeniem stref zabudowy przewiduje również rozbudowę

istniejącej sieci komunikacyjnej. Konsekwencją budowy nowych dróg dojazdowych będzie wzrost emisji hałasu towarzyszący tego typu zagospodarowaniem. Największy wpływ na klimat akustyczny terenu będą miały drogi klasy ulic ekspresowych, głównej ruchu przyspieszonego oraz ulic zbiorczych. Drogi klasy ulic lokalnej i dojazdowej będą miały mniejszy wpływ na poziom hałasu w omawianym terenie. Oddziaływanie tego typu ciągów będzie największe w godzinach porannych i popołudniowych i związane będzie z dojazdami mieszkańców do miejsc pracy.

Istniejący zakład przerobu złomu stanowi istniejące źródło hałasu. Oddziaływanie związane jest tu z pracą maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przeładunku i przerobu złomu. Ze względu na położenie w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej może ono powodować lokalnie uciążliwość dla terenów przyległych. Plan przewiduje docelowo przekształcenie istniejącego terenu przemysłowego w tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej. W konsekwencji więc uciążliwość akustyczna zostanie ograniczona.

Wprowadzone w planie tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usług zajmować będą tereny aktualnie biologicznie czynne. Wraz ze wzrostem terenów zabudowy wzrasta hałas bytowy. Wprawdzie emisja z tego źródła nie powinna powodować przekroczeń dopuszczalnych poziomów, jednak indywidualny odbiór tego oddziaływania w pewnych przypadkach powoduje konflikty społeczne. Przy intensyfikacji zabudowy konflikty sąsiedzkie będą występowały zwłaszcza na granicy terenów o różnej funkcji, np. zabudowa mieszkaniowa sąsiadująca z terenami usług.

Wprowadzone usługi sportu i rekreacji (1US i 2US) przewidują możliwość lokowania obiektów związanych ze sportem i rekreacją w tym motele i hotele oraz przystań jachtowa, pomosty, mola oraz zaplecze gastronomiczne i handlowe. Realizacja ustaleń planu związana z rozwojem sportu i rekreacji nie pozostanie bez wpływu na klimat akustyczny tego terenu. Rozwojowi terenów związany ze sportami wodnym (przystań jachtowa, plaża i zaplecze handlowo – usługowe) towarzyszyć będzie wzrost hałasu, którego źródłem będą zarówno obiekty pływające jak i ludzie odpoczywający na tym terenie. Ze względu na fakt, iż zbiornik wraz z terenami przyległymi jest miejsce atrakcyjnym pod względem turystycznym, zagospodarowanie terenów przyległych dodatkowo podniesie dostępność tego miejsca. Większa liczba turystów i towarzyszący temu hałas odczuwalny będzie zwłaszcza w okresie letnim, a szczególnie w dni wolne od pracy tj. w czasie weekendów.

Promieniowanie niejonizujące

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego przez działalność człowieka, wyróżnia się promieniowanie niejonizujące, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe - linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym

oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300,000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej)

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Dotychczasowy wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększył istotnie zagrożenia środowiska i ludności. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki.

Zagadnienia ochrony ludzi i środowiska przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym są uregulowane przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, prawa budowlanego, prawa ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego i przepisami sanitarnymi. W obowiązującym prawie polskim natężenie pola elektrycznego o wartości poniżej 1 kV/m uważane jest za całkowicie bezpieczne, nawet przy długotrwałym w nim przebywaniu. Natomiast w polu o wartości powyżej 10 kV/m – strefa ochronna pierwszego stopnia – przebywanie ludzi jest zabronione. W strefie ochronnej drugiego stopnia – pole o natężeniu 1-10 kV/m – przebywanie ludności jest dozwolone, jednakże nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych, szkół, żłobków, przedszkoli, szpitali itp. Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

W planie zagospodarowania przedstawionym do oceny ustalono zaopatrzenie w energię elektryczną w oparciu o istniejącą sieć średnich i niskich napięć. Utrzymano istniejącą lokalizację sieci i urządzeń średnich i niskich napięć, stacji transformatorowych oraz linii kablowych średniego i niskiego napięcia.

6.4. Obszary problemowe

Plan przedstawiony do oceny obejmuje tereny zlokalizowane w granicach miasta Dąbrowa Górnicza i położone w sąsiedztwie zbiornika wodnego Kuźnica Warężyńska. W ramach nowych form zagospodarowania wprowadzone zostały tereny zabudowy mieszkaniowej na obszary aktualnie biologicznie czynne. Część terenu położona wzdłuż linii brzegowej zbiornika przeznaczona została do pełnienia funkcji usług sportu i rekreacji. W planie nie wprowadzono terenów przemysłowych, a usługi ograniczone zostały do nieuciążliwych dla środowiska.

Plan przedstawiony do oceny w ramach nowych form zagospodarowania wprowadzane są na tereny biologicznie czynne obszary zabudowy mieszkaniowej. Przekształcenie dużych powierzchni terenów biologicznie czynnych w obszary zabudowy może być konfliktowe. Znaczna intensyfikacja zabudowy wiąże się ze wzrostem mieszkańców, a tereny stają się mniej przyjazne do zainwestowania.

Innym potencjalnym konfliktem jest lokowanie terenów zabudowy na obszarach o wysokim poziomie wód gruntowych. Prowadzona w obrębie omawianego terenu eksploatacja piasków wymagała odpompowywania napływających do wyrobiska wód gruntowych. Efektem czego było sztuczne obniżenie wód gruntowych na terenach przyległych, tereny podmokłe zostały osuszone. Osuszenie terenu spowodowało ekspansję zabudowy na tereny wcześniej nieprzydatne do zagospodarowania. Obecnie po zaprzestaniu eksploatacji wyrobisko w sposób naturalny wypełniło się wodą, a poziom wód gruntowych powrócił do stanu pierwotnego. Mieszkańcy negatywnie oceniają wpływ zbiornika na warunki gruntowo- wodne omawianego terenu. W związku z powyższym podczas zagospodarowania obszaru w sąsiedztwie zbiornika wodnego należy się liczyć z panującymi tu warunkami gruntowo – wodnymi.

Teren w granicach planu położony jest w sąsiedztwie istniejącego obszaru Natura 2000. Ponadto lokalizacja zbiornika wodnego w granicach planu powoduje, że część obszaru w granicach planu wraz z terenem przyległym (nie objętym opracowaniem) stanowi pośredni przystanek dla migracji ptaków. Biorąc pod uwagę fakt, iż plan zachowuje tereny leśne oraz tereny biologicznie czynne wokół zbiornika plan nie powinien mieć wpływu na istniejący tu przystanek ptaków. Zagrożeniem jest jedynie zapis dopuszczający lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w tym instalacji radiokomunikacyjnych. Lokalizacja tego typu inwestycji jest możliwa w granicach omawianego terenu pod warunkiem przeprowadzenia dokładnej analizy ornitologicznej oraz możliwości oceny ewentualnych kolizji ptaków z inwestycją. Ponadto zgodnie z opracowaniem „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim ...” przez omawiany teren przebiegają szlaki migracji herpetofauny.

Plan zachowuje główne ciek w stanie istniejącym. Wprowadza jednak zabudowę mieszkaniową na tereny znajdujące się w zachodniej części terenu – w rejonie miejscowości Marianki. Aktualnie w tej części terenu znajduje się lokalny ciek powierzchniowy wraz z niewielkimi oczkami i zastoiskami wodnymi, a więc miejsce dogodne do bytowania herpetofauny. Wprowadzenie na ten teren zabudowy mieszkaniowej jest więc możliwe jedynie przy zachowaniu istniejącej wzdłuż ciek rośliności oraz utrzymaniu niskiej intensywności zabudowy. Zachowania zgodnie z ustawą prawo wodne pasa wzdłuż ciek o szerokości 1,5 m bez grodzienia. Rośliność wzdłuż cieków stanowi naturalną otulinę biologiczną i jednocześnie zapewnia drożność istniejących korytarzy migracji oraz stabilizację skarp. Ponadto lokalna rośliność nadbrzeżna w tym szuwarowa sprzyja samooczyszczaniu się wód.

Plan przedstawiony do oceny jest zgodny z przyjętym w mieście Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej nr XXIII/374/08 z dnia 30 stycznia 2008r.

6.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu zagospodarowania przestrzennego

Poprzez brak realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się pozostawienie omawianego obszaru w dotychczasowym zagospodarowaniu oraz brak ograniczeń we wprowadzanych na podstawie przepisów odrębnych zainwestowań terenu.

Przedmiotowy teren objęty planem zagospodarowania przestrzennego jest atrakcyjny do lokowania wszelkiego rodzaju zabudowy mieszkaniowej oraz rekreacyjno – wypoczynkowej. Położenie na obrzeżach zbiornika powoduje, że już dzisiaj zabudowywane są tereny rolne i biologicznie czynne. Brak ustaleń planu powodować może rozpraszanie wprowadzanej zabudowy, a w konsekwencji pokrycie terenu drogami dojazdowymi, zagęszczenia linii przesyłowych energii elektrycznej oraz wzrost ilości dzikich wysypisk odpadów.

Brak zapisów ograniczających oddziaływanie wprowadzanej zabudowy powodować może również wzrost emisji ścieków do środowiska, których źródłem mogą być zarówno źle prowadzona gospodarka wodno – ściekowa jak i tereny rolne. Zanieczyszczenie środowiska gruntowo – wodnego może z kolei powodować degradację terenów przyrodniczo cennych w tym chronionych w sieci Natura 2000 (sąsiadujących z terenem objętym planem zagospodarowania).

Innym oddziaływaniem związanym z rozpraszaniem zabudowy będzie synantropizacja zbiorowisk roślinnych. Wprowadzane na terenach wokół zabudowy rośliny to najczęściej gatunki obce siedliskowo, a niejednokrotnie egzotyczne. Część z nich migrować będzie na tereny przyległe, zmieniając występujące tu zbiorowiska roślinne.

Plan ustala również zakaz wprowadzania zagospodarowań uciążliwych dla środowiska tj. takich dla których konieczne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (wyjątek stanowią jedynie stacje paliw parkingi oraz realizacja infrastruktury drogowej i technicznej). Brak ustaleń planu dopuszcza możliwość realizacji na przedmiotowym terenie zagospodarowań mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko. Kumulacja wpływu z większej ilości tego typu zagospodarowań może mieć wpływ na wszystkie elementy środowiska w tym powietrze, środowisko gruntowo- wodne i klimat akustyczny. Brak realizacji planu będzie więc miał negatywne znaczenie dla stanu środowiska na całym omawianym obszarze.

7. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Plan przedstawiony do oceny obejmuje tereny położone w granicach miasta Dąbrowa Górnicza zlokalizowane w sąsiedztwie zbiornika Kuźnica Warężyńska wraz z jego fragmentem. Charakterystyka komponentów środowiska obszaru w granicach planu została przedstawiona w poprzedniej części prognozy.

Plan przedstawiony do oceny wprowadza nowe form zagospodarowania terenu. Obszary aktualnie użytkowane rolniczo oraz bionicznie czynne zostaną przekształcone w tereny zabudowy. W dotychczasowym użytkowaniu natomiast pozostaną wszystkie obszary leśne i istniejące tereny zabudowy. Plan zakłada również przekształcenie istniejącego terenu przemysłowego w tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej. Dla całego terenu w granicach planu przyjęto ograniczenia we wprowadzonych zagospodarowaniach. Przyjęto między innymi zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz znaczą oddziaływujących na środowisko, tj. takich dla których może być wymagane opracowanie raportu bądź jest ono wymagane obligatoryjnie.

Wprowadzono również zapisy określające rozwój infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową, zaopatrzeniem w ciepło, czy też zaopatrzeniem w media (prąd i gaz).

Plan uwzględnia również potrzebę ochrony obiektów zabytkowych, dóbr kulturalnych oraz terenów cennych przyrodniczo.

Biorąc pod uwagę obecny charakter zagospodarowania oraz w/w ograniczenia można przypuszczać, iż wprowadzenie planu zagospodarowania przestrzennego nie będą powodować znaczącego oddziaływania na środowisko.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody

Tereny w granicach planu charakteryzują się dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnych. W części północno – zachodniej i południowo- wschodniej znajdują się lasy.

Problemy związane z ochroną środowiska w omawianym terenie wynikają z presji antropogenicznej na tereny cenne przyrodniczo.

8.1. Formy ochrony prawnej

8.1.1. Tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Formy ochrony przyjęte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r o ochronie przyrody [1.2.2], to: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W graniach planu przedstawionego do oceny nie występują obszary objęte ochroną.

8.1.2. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w Ustawie o lasach [1.2.3].

Lasy znajdujące się północno – zachodniej części przedmiotowego teren, zgodnie z informacją zawartą w ekofizjografii tego terenu to lasy ochronne. Pozostałe kompleksy leśne nie zostały zaliczone do lasów ochronnych. Plan przedstawiony do oceny utrzymuje wszystkie tereny leśne w dotychczasowym użytkowaniu.

8.1.3. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo wodne [1.2.6]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Występujące w podłożu omawianego terenu wody podziemne, ze względu na jakość i zasobność poziom ten w podłożu omawianego terenu zaliczony został do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i Użytkowych Poziomów Wodonośnych:

- Triasowy GZWP Olkusz - Zawiercie nr 454
- Czwartorzędowy GZWP Dąbrowa Górnicza nr 455

Plan uwzględnia ochronę wód podziemnych poprzez wprowadzenie zapisów w zakresie rozwiązań systemów kanalizacyjnych. Zapisy te ograniczają możliwość prowadzenia gospodarki ściekowej mogącej mieć wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

8.1.4. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska [1.2.1] oraz ustawy o ochronie przyrody [1.2.2].

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

Ustawa o Ochronie Przyrody wprowadziła ochronę gatunkową w celu zabezpieczenia „dziko występujących roślin lub zwierząt oraz ich siedlisk, a w szczególności gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.”

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową zabrania się:

- 1) pozyskiwania, umyślnego niszczenia lub uszkodzania roślin,
- 2) umyślnego niszczenia ich siedlisk,
- 3) zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania, przetwarzania roślin oraz ich części,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej, gleby w pobliżu stanowisk roślin chronionych,
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, darowizny,
- 6) wwożenia i wywożenia poza granicę państwa żywych, martwych, przetworzonych, spreparowanych w całości albo ich części oraz produktów pochodnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także **tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy** oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W Ustawie o Ochronie Przyrody nakazano zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nieszkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nieszkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

Plan przedstawiony do oceny nie wprowadza zapisów obejmujących ochronę istniejących zasobów środowiska przyrodniczego, a odnoszących się do terenu jako całości.

Ochrona fauny i flory na pozostałych obszarach w granicach planu przewiduje zachowanie istniejących kompleksów leśnych w istniejącym stanie oraz zachowanie części terenów rolnych. Na obszarach przeznaczonych do pełnienia funkcji terenów zabudowy mieszkaniowej czy usługowej określone zostały ograniczenia w zagospodarowaniu poprzez określenie minimalnej powierzchni terenów biologicznie czynnych.

8.1.5. Walory krajobrazowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody [1.2.2]

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony przyrody.

Najbardziej atrakcyjne pod względem krajobrazowym teren położone są wzdłuż linii brzegowej zbiornika Kuźnica Warężyńska. Wzdłuż brzegu rozciąga się widok na prawobrzeżną część zbiornika oraz tereny cenne pod względem przyrodniczym i objęte ochroną w sieci Natura 2000 (a położone poza granicami planu). Cała natomiast lewobrzeżna część zbiornika posiada urozmaiconą morfologię. Wytworzone tu w trakcie eksploatacji kopaliny niecki i skarpy zbiornika wraz z roślinnością o charakterze mozaikowym tworzą ciekawe formy krajobrazowe kontrastujące z pozostałymi terenami przedmiotowego obszaru. Atrakcyjne pod względem krajobrazowym są wszystkie tereny biologicznie czynne w granicach obszaru. Płaskie przestrzenie bez zabudowy poprzecinane mniejszymi ciekami i rowami z płatami kompleksów leśnych tworzą krajobraz omawianego terenu. Plan przedstawiony do oceny wprowadza zmiany w zagospodarowaniu terenów otwartych. Istniejący krajobraz w ramach realizacji ustaleń planu zostanie więc przekształcony.

8.1.6. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu [1.2.9].

Plan wprowadza na tereny objęte opracowaniem głównie zabudowę o charakterze mieszkaniowym i usługowym, z czego ochronie akustycznej podlegają jedynie budynki mieszkalne. Na podstawie w/w rozporządzenia dla terenów chronionych akustycznie obowiązywać będą następujące dopuszczalne poziomy hałasu (patrz tabela nr 1).

Tabela 1 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez linie elektroenergetyczne oraz starty, lądowania i przeloty statków powietrznych

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB			
	drogi lub linie kolejowe*)		pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	- przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	- przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	- przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia	- przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	2	3	4	5
1/Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61	56	50	40
1/Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego 2/Tereny zabudowy zagrodowej 3/Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe 4/Tereny mieszkaniowo - usługowe	65	56	55	45

*) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym.

Zgodnie z zapisami planu dla terenów zabudowy wielorodzinnej MW ustalone zostały poziomy hałasu jak w tabeli powyżej. Dla terenów podlegających ochronie akustycznej oznaczone w planie jako MN (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna), mieszkaniowo – usługowej MU oraz dla terenów podlegających ochronie oznaczonych symbolem U (tereny usług użyteczności publicznej) dopuszczalne poziomy hałasu zostały określone jak dla zabudowy mieszkaniowo – usługowej. Dla terenów oznaczonych jako US poziomy hałasu zostały ustalone jak dla terenów sportu i rekreacji, natomiast na terenach rolnych dopuszczalne poziomy hałasu ustalono jak dla zabudowy zagrodowej.

8.1.7. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.4]. Znaczna część gruntów użytkowanych rolniczo znajdujących się w granicach miasta została wskazana do przekształcenia w tereny zabudowy. Taki kierunek zagospodarowania zmienia strukturę użytkowania terenu. Część obszarów użytkowanych rolniczo pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu. Jednakże grunty rolne zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem położone w granicach miasta nie podlegają ochronie. Część terenu w granicach planu zajmują tereny leśne. Plan zagospodarowania przestrzennego przedstawiony do oceny zachowuje te tereny w dotychczasowym użytkowaniu oraz wprowadza dla nich zakaz zabudowy.

8.1.8. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną

Teren w granicach planu pomimo silnej presji antropopresji posiada wysokie walory przyrodnicze. Utworzone w ramach wydobywania kopaliny wyrobisko zostało przekształcone w zbiornik wodny, co

z kolei stworzyło dogodne warunki do rozwoju gatunków chronionych roślin oraz stworzyło siedliska dla zwierząt wodnych w tym przedstawicieli batrachofauny i awifauny.

W istniejącym zagospodarowaniu terenu duży udział mają tereny biologicznie czynne w postaci lasów, nieużytków i w mniejszym stopniu terenów rolnych. W ramach ustaleń planu znaczna część terenów otwartych zostaje wskazana do zabudowy, zmieniając tym samym charakter przedmiotowego terenu. Zachowane natomiast zostają w dotychczasowym użytkowaniu wszystkie tereny leśne. Niemniej jednak wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie terenów leśnych może powodować synantropizację tych zbiorowisk.

Innymi terenami będącymi cennym elementem środowiska występującymi w granicach opracowania są:

- doliny cieków jako tereny wodochronne (regulujące przepływy) i naturalne łączniki ekologiczne wewnętrzne i zewnętrzne,
- zadrzewienia o charakterze przydrożnym i alejowe, jako pozytywny czynnik ekologiczny i krajobrazowy,
- wody płynące ze względów j.w.,
- roślinność wodna i przywodna.

Obszary te objęte są ochroną na mocy przepisów odrębnych.

Ponadto w planie przedstawionym do oceny wszystkie cieki w granicach opracowania zostały objęte ochroną poprzez wprowadzenie terenów wód płynących **WS**. Wprowadzone zapisy ograniczają możliwość wpływu wprowadzanych zagospodarowań na terenach przyległych na stan i jakość wód płynących.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania planu.

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
3. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”(do 2033 r.) - w toku prac
4. Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
5. Dokument Rządowy Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016

oraz międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę Polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w w/w dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tych dokumentach to:

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,
- określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
- uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizacji na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migracje fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,
- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekorolnictwo, ekosadownictwo),
- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz

najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,

- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa z uwzględnieniem perspektywy na lata 2009 – 2012

z perspektywą do roku 2016 określa cele średniookresowe do 2012 r. m.in. dla:

- ochrony przyrody i krajobrazu,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- ochrony gleb,
- ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych,

- biotechnologii i organizmów zmodyfikowanych genetycznie,
- materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki,
- wykorzystania energii odnawialnej,
- kształtowania stosunków wodnych i ochrony przed powodzią,
- jakości wód, zanieczyszczeń powietrza, gospodarki odpadami, chemikalia w środowisku, oddziaływania hałasu, oddziaływania pól elektromagnetycznych, poważnych awarii przemysłowych,
- przeciwdziałania zmianom klimatu.

Polityka ekologiczna państwa

Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu lokalnym. Jej główne cele to: m. in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów,
- likwidację zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,
- racjonalizację i modernizację gospodarki energetycznej,
- zmniejszenie uciążliwości transportu, w szczególności drogowego na terenach zamieszkania.

Wymienione powyżej cele znalazły odzwierciedlenie w planie zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony wokół zbiornika „Kuźnica Warężyńska”.

10. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 200 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

Plan przedstawiony do oceny położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000, PLH 240037 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej. Obejmuje on tereny położone we wschodniej części zbiornika Kuźnica Warężyńska oraz mniejszy teren znajdujący się przy południowej granicy obszaru opracowania.

Ostoja stanowi unikatowy układ na terenie zurbanizowanym i uprzemysłowionym. Pomimo stałego oddziaływania wielu niekorzystnych czynników, rzadkie zbiorowiska torfowisk przejściowych i niskich na podłożu alkalicznym trwają w tym krajobrazie od ponad 40 lat (mniejsza z enklaw). Dodatkowo, na obszarze poeksploatacyjnym ("Kuźnica Warężyńska"), pozostawionym bez rekultywacji wykształciły się interesujące zbiorowiska o charakterze młak z *Equisetum variegatum* jako gatunkiem pionierskim na tego typu obszarach. Są to siedliska wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych, jak również zagrożonych regionalnie. Wartość przyrodnicza tego obszaru wiąże się także z bogatą bryoflorą, z liczną grupą gatunków objętych ochroną prawną, w tym reliktowych.

Plan przedstawiony do oceny wprowadza nowe formy zagospodarowania terenu. Znaczna część obszarów aktualnie biologicznie czynnych zostanie zabudowana. Zgodnie z zapisami planu w granicach przedmiotowego terenu dopuszczono realizację zagospodarowań, które nie będą znacząco oddziaływać na środowisko, a więc takich których realizacja wymaga sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Spośród zagospodarowań mogących natomiast potencjalnie oddziaływać na środowisko dopuszczono jedynie lokalizację stacji paliw, parkingów lub zespołów parkingów, garaży, dróg o nawierzchni utwardzonej i całkowitej długości powyżej 1 km, sieci urządzeń infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego w zakresie łączności publicznej w tym również instalacji radiokomunikacyjnej.

W planie wprowadzono zapisy ograniczające bezpośredni wpływ wprowadzanych zagospodarowań na obszary przyległe (w tym obszar Natura 2000). Wprowadzono ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego oraz oddziaływania w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz emisji hałasu do środowiska.

W planie wskazano do ochrony obiekty o dużych wartościach kulturowych obejmujące:

- młyn wodny z XVIII wieku w Ratanicach, na rzece Czarnej Przemszy, wpisany do rejestru zabytków decyzją nr A524/57 Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 2 maja 1957r.;
- kolonię 8 domów mieszkalnych z około 1955r, położonych przy ul. Jasnej od 47a do 47h w Gołonogu – Piekło, ukształtowanych identycznie, wolnostojących w zieleni, murowane i tynkowane, piętrowe z dachami dwuspadowymi, wnętrza dwutraktowe;
- dom z początku XX w. Przy ul. Jasnej 56, murowany z cegły, nietynkowany, jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą, ceglany detal: lizeny, gzyms, odcinkowe łęki okienne. (położony na terenach kolejowych);
- dom z początku XX w. Przy ulicy Jasnej 60 murowany z cegły, nietynkowany, jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką, ceglany detal: lizeny, gzyms, łęki okienne, w ścianie szczytowej przybudówka wejścia (położony na terenach kolejowych);
- dom wielorodzinny z pocz. XX w. przy ul. Jasnej 75, murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: gzyms, odcinkowe łęki okienne; zachowana oryginalna stolarka bramy;
- dom drewniany z początku XXw. Przy ul. Konstytucji 2 (Antoniów):, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; przy elewacji frontowej drewniana weranda, dekoracyjnie opracowane drewniane obramienia otworów okiennych;
- dom drewniany z początku XXw. Przy ul. Konstytucji 11(Antoniów); drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; dekoracyjnie opracowane obramienia otworów okiennych;

- dom drewniany z początku XXw. Przy ul. Konstytucji nr 17 (Antoniów), oszalowany, z murowaną częścią gospodarczą, całość na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty eternitem; otwory okienne z ozdobnymi drewnianymi naczółkami;
- dom drewniany z początku XXw. Przy ul. Konstytucji nr 19 (Antoniów), oszalowany, z murowaną częścią gospodarczą, całość na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; otwory okienne z ozdobnymi drewnianymi naczółkami;
- dom drewniany z początku XXw. Przy ul. Konstytucji nr 21 (Antoniów), oszalowany, z murowaną częścią gospodarczą, całość na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; otwory okienne z ozdobnymi drewnianymi naczółkami;
- dom przy ulicy Konstytucji 32;
- dom drewniany z początku XXw. Przy ul. Konstytucji 42 (Antoniów), (konstrukcja zrębowa), oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą, z facjatą;
- dom drewniany z początku XXw. Przy ul. Kusocińskiego 67 (Antoniów), oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ozdobnie opracowane drewniane obramienia otworów okiennych;
- krzyż przydrożny XX w. Przy ul. Krynicznej w Ujejscu, metalowy krzyż na betonowym postumencie. Obok kasztanowiec;
- kapliczka murowana z XXw. w Mariankach (ulica Marianki pomiędzy nr 14 a 19a).

Dla wszystkich wyżej wymienionych obiektów wprowadzono zapisy uwzględniające ich ochronę oraz zachowanie w jak najmniej zmienionym stanie.

Identyfikacji potencjalnych skutków ustaleń planu na środowisko przyrodnicze dokonano w formie tabelarycznej. Występujące uciążliwości scharakteryzowano biorąc pod uwagę wskazane kierunki rozwoju poszczególnych obszarów oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania w ramach użytkowania terenu. Oddziaływania powodowane ustaleniami planu podzielono ze względu na natężenie uciążliwości, w tabeli oznaczone symbolami:

o – rodzaj występującej uciążliwości

p? – prawdopodobne ale nieprzewidywalne oddziaływanie,

n- znaczące oddziaływanie negatywne

p – znaczące oddziaływanie pozytywne

Należy jednak wziąć pod uwagę, że natężenie zmian powodowanych w środowisku zależeć będzie od ostatecznych rozwiązań przyjętych w planie zagospodarowania przestrzennego, np. rodzaju wprowadzanych usług, stopnia nasycenia terenów zabudową, formą architektoniczną budynków itp.

Tabela 2. Poglądowa macierz skutków wpływu ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze

Projektowane przeznaczenie terenu	Uciążliwości wynikające z realizacji ustaleń planu				Ocena oddziaływania skutków ustaleń planu na elementy środowiska							
	Emisja do powietrza	Ścieki i odpady	Hałas i wibracje	Przekształcenia rzeźby i gleby	Powietrze	Rzeźba i krajobraz	Gleby	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Klimat	Ludzie	Flora i fauna
MW	o	o		o	p?	p?		p?	p?			p?
MN	o	o		o	p?	p?		p?	p?			p?
MU	o	o		o	p?	p?		p?	p?			p?
U	o	o		o	p?	p?		p?	p?			p?
US	o	o		o	p?	p?		p?	p?			p?
U/ZP	o	o		o	p?	p?		p?	p?			p?
ZD		o	o	o			p?					p?
R	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?		p?
ER	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?		p?
ZL					p	p	p		p	p	p	p
ZI					p	p	p		p	p	p	p
ZP/KS					p	p	p		p	p	p	p
WS					p	p	p		p	p	p	p
ITW						p?						p?
KDS2/2	o	o	o		n	p?	p?	p?	p?		p?	p?
KDGP2/2	o	o	o		n	p?	p?	p?	p?		p?	p?
KDZ1/2	o	o	o		p?	p?	p?	p?	p?			p?
KDL12	o	o	o		p?		p?	p?	p?			p?
KDD 1/2	o	o	o		p?		p?	p?				p?
KDW	o	o	o				p?	p?				p?
KX	o	o	o				p?	p?				p?

W tabeli nr 3 skonkretyzowano typy oddziaływań na środowisko przyrodnicze, z wyszczególnieniem funkcji, które te oddziaływania będą powodować. Niektóre typy oddziaływań, wyszczególnione dla danego rodzaju jednostki dotyczą jednak jedynie części obszaru np. likwidacja warstwy glebowej dla części obszarów zainwestowanych już nastąpiła.

tabela 3. Typy oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Oddziaływania pozytywne		Oddziaływania negatywne	
Typ oddziaływania	przeznaczenie	typ oddziaływania	przeznaczenie
Powietrze atmosferyczne			
Zachowanie terenów leśnych,	ZL	utrzymanie poziomu emisji zanieczyszczeń lub lokalizacja nowych emitorów	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDS2/2, KDGP2/2, KDZ1/2, KDL1/2
Wprowadzenie zieleni izolacyjnej	ZI	zmniejszenie lub likwidacja terenów zielonych	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW,KX
Objęcie ochroną i zachowanie obszaru „Bagna nad Trzebyczką” cennego przyrodniczo zbiorowiska roślinności torfowiskowej i bagiennej powstałego w miejscach rozlewisk na rzece Trzebyczce		wzrost natężenia emisji z ruchu samochodów	KDS2/2, KDGP2/2, KDZ1/2, KDL1/2,
Powierzchnia ziemi, krajobraz			
Zachowanie terenów leśnych oraz wprowadzenie zieleni izolacyjnej	ZL, ZI	makroniwelacja dla lokalizacji nowych obiektów	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDL1/2, KDD1/2, KDW, KX
Objęcie ochroną i zachowanie obszaru „Bagna nad Trzebyczką” cennego przyrodniczo zbiorowiska roślinności torfowiskowej i bagiennej		Powstawanie nowych obiektów mogących tworzyć dominanty w krajobrazie	MW, MU, MN, U, US, U/ZP,
Zachowanie istniejących osi widokowych		Zabudowa terenów otwartych - aktualnie biologicznie czynnych	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW,
Gleby			
Utrzymanie terenów biologicznie czynnych w postaci lasu i zieleni izolacyjnej oraz obszarów chronionych	ZL, ZI	likwidacja warstwy glebowej na rzecz powierzchni utwardzonych	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW, KX
Utrzymanie terenów użytków rolnych	ER, R	możliwość skażenia gleb wskutek opadu zanieczyszczeń pyłowych	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDS2/2, KDGP2/2, KDZ1/2, KDL1/2
Wody podziemne i powierzchniowe			
rozbudowa systemu kanalizacyjnego	MW, MN, U, US, U/ZP, KDS2/2, KDGP2/2, KDZ1/2, KDL1/2	spływ zanieczyszczeń z terenów rolnych	ER, R
Utrzymanie terenów biologicznie czynnych w postaci lasu i zieleni izolacyjnej	ZL, ZI		
Zakaz nawożenia gnojowica użytków rolnych znajdujących się w obrębie obszarów o najwyższej podatności na zanieczyszczenie poziomu zbiornikowego oraz położonych w odległości mniejszej niż 100m od koryt cieków powierzchniowych			

Klimat			
Utrzymanie terenów biologicznie czynnych	ZL, ZI	likwidacja terenów zielonych	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW
		Wzrost emisji ciepła w wyniku wzrostu terenów zabudowanych	MW, MU, MN, U, US, U/ZP
Ludzie (warunki życia)			
Utrzymanie terenów bez zabudowy (biologicznie czynnych) w postaci lasu i zieleni izolacyjnej	ZL, ZI,	likwidacja terenów zielonych i otwartych	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW
		uciążliwości komunikacyjne	KDS2/2, KDGP2/2, KDZ1/2, KDL1/2
Flora i fauna			
Zachowanie terenów leśnych i zieleni w dotychczasowym użytkowaniu	ZL, ZI	likwidacja terenów zielonych	MW, MN, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW
Objęcie ochroną i zachowanie terenów o szczególnych walorach przyrodniczych w postaci użytku ekologicznego Bagna nad Trzebyczką		zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych	MW, MN, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW
		wypieranie roślinności rodzimej przez gatunki obce	MW, MN, U, US, U/ZP
Różnorodność biologiczną			
Zachowanie terenów leśnych i zieleni w dotychczasowym użytkowaniu	ZL, ZI	likwidacja terenów zielonych	MW, MN, MU, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW
Objęcie ochroną i zachowanie obszaru „Bagna nad Trzebyczką” cennego przyrodniczo zbiorowiska roślinności torfowiskowej i bagiennej powstałego w miejscach rozlewisk na rzece Trzebyczce		zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych	MW, MU, MN, U, US, U/ZP, KDZ1/2, KDL1/2, KDD1/2, KDW
Zasoby naturalne i złoża			
Dopuszczenie eksploatacji na podstawie obowiązujące koncesji udzielonej przez Wojewodę Śląskiego z dnia 20.07.2005r. znak ŚR-V-7412/KZ/12/05		Brak oddziaływania	
Zabytki			
Brak oddziaływania		Brak oddziaływania	
Dobra materialne			
Wskazanie obiektów o dużych wartościach kulturowych przeznaczonych do objęcia ochroną		Brak oddziaływania	

Poniżej w tabeli przytoczono charakterystykę typów oddziaływań występujących w przypadku realizacji zagospodarowań wprowadzanych w planie tj. realizacji obiektów kubaturowych wraz z infrastrukturą drogową i uzbrojeniem terenów w niezbędne media.

Tabela 4. Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
bezpośrednie	-wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych i ciągów komunikacyjnych realizowanych w ramach zmiany przekształcenia terenu -pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich -zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach -zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	-wraz ze przyrostem terenów zabudowy wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych -wzrost ilości wytwarzanych odpadów -wzrost emisji hałasu generowanego z nowopowstałych dróg dojazdowych oraz ze zwiększenia ruchu na drogach istniejących -wzrost emisji hałasu bytowego
pośrednie	- nie występują, brak znaczących oddziaływań	- generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych - wraz ze wzrostem powierzchni zabudowy synantropizacja większej powierzchni zbiorowisk roślinnych - realizacja strefy lokalizacji obiektów związanych z turystyką może przyczynić się do degradacji zbiorowiska leśnych w sąsiedztwie realizowanych obiektów turystycznych
wtórne	- nie występują, brak znaczących oddziaływań	-w wyniku przekształcenia zagospodarowania znacznych powierzchni terenów może dojść do zmiany liczebności i rodzaju populacji organizmów żywych
skumulowane	- nie występują, brak znaczących oddziaływań	-zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych dróg i indywidualnych kotłowni -ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych
krótkoterminowe	-hałas budowlany związany z realizacją zagospodarowań wprowadzonych w planie -zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi -powstawanie odpadów budowlanych	- nie występują, brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	-zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	-zmiany morfologii terenu związane z powstawaniem nowych terenów zabudowy
stałe	-zmiany ukształtowania powierzchni terenu	-lokalne zmiany mikroklimatu związane z przyrostem terenów zabudowanych -zmiany morfologii terenu związane z powstaniem nowych obiektów budowlanych -zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych
chwilowe	-powstanie odpadów „budowlanych” oraz gruntu z wykopów	-zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego

11. Rozwiązania mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 200 oraz integralność tego obszaru

W planie zagospodarowania przestrzennego wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych wpływów na środowisko bądź ludzi, a odnoszące się indywidualnie do określonego przeznaczenia terenu.

Analiza przyjętych w planie zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Plan jest zgodny z uwarunkowaniami określonymi w ekofizjografii oraz utworzonym dla miasta Dąbrowa Górnicza programie ochrony środowiska. Zapisy planu uwzględniają również założenia „Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych” opracowanego przez Ministerstwo Środowiska.

Sposób, w jaki realizowane są w planie zapisy przyjęte w/w dokumentach (dla poszczególnych elementów środowiska) został opisany poniżej.

Ochrona powietrza atmosferyczne.

W programie ochrony środowiska jako cel szczegółowy dla miasta Dąbrowa Górnicza przyjęto ograniczenie emisji pyłowej i gazowej, w tym niskiej emisji.

Dla spełnienia realizacji celu szczegółowego Programu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony powietrza zaproponowano podjęcie następujących działań:

- Dalsza modernizacja przemysłowych źródeł zanieczyszczeń na terenie miasta i regionu. Wdrożenie działań zmierzających do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów najbardziej uciążliwych
- Optymalizacja gospodarki cieplnej w mieście poprzez modernizację i rozbudowę zintegrowanych systemów ciepłowniczych przy jednoczesnej likwidacji „niskiej emisji”, w tym również wymianę palenisk domowych, umożliwiających spalanie odpadów, na rozwiązania bardziej ekologiczne.
- Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych poprzez poprawę standardu dróg, upłynnienie ruchu ulicznego, właściwą politykę parkingową, rozbudowę systemu dróg rowerowych
- Promowanie właściwych zachowań społeczeństwa poprzez realizację programu edukacji ekologicznej w zakresie: oszczędności energii cieplnej i elektrycznej, używania węgla dobrej jakości, wiedzy nt. zanieczyszczeń powietrza substancjami powstającymi podczas spalania odpadów z tworzyw sztucznych
- Ograniczenie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych poprzez zmniejszanie przemysłowej emisji nieorganizowanej oraz zmniejszanie uciążliwości źródeł odorów

Plan przedstawiony do oceny realizuje w/w zapisy poprzez wprowadzenie ograniczeń w zakresie zagospodarowania terenu oraz w zakresie zaopatrzenia budynków w ciepło. Dla ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza wprowadzono między innymi poniższe zapisy:

- 1) zastosowanie indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych opartych o:
  - a) systemy spalania paliw w urządzeniach o wysokiej sprawności cieplnej
  - b) systemy grzewcze zasilane energią elektryczną lub gazem,
  - c) systemy z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.

- 2) dopuszcza się stosowanie systemów grzewczych opartych o zdalaczną sieć ciepłowniczą,
- 3) zaopatrzenie w gaz z istniejącej rozbudowanej sieci gazowej niskiego ciśnienia,
- 4) zakaz prowadzenie działalności gospodarczej stwarzającej uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości, w szczególności w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza,

Przytoczone powyżej zapisy planu są zgodne z przyjętym w programie ochrony środowiska zapisami mającymi na celu ochronę powietrza atmosferycznego.

Ochrona środowiska gruntowo – wodnego.

Dla ochrony środowiska gruntowo – wodnego na terenie miasta Dąbrowa Górnicza w „Planie ochrony środowiska...” zostały określone kierunki działań dążące do „Ochrony wód powierzchniowych i podziemnych poprzez uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w mieście”. Cele te mają być realizowane między innymi poprzez budowę kanalizacji na terenach zurbanizowanych aktualnie nie skanalizowanych oraz budowę kanalizacji deszczowej na terenach zabudowanych.

W planie ochrona środowiska gruntowo – wodnego realizowana jest poprzez zapisy odnoszące się do odprowadzenia ścieków i wód deszczowych. Plan ustala następujące zasady prowadzenia gospodarki ściekowej:

- docelowe zastosowanie systemu kanalizacji rozdzielczej z oddzielnym odprowadzeniem ścieków sanitarnych oraz wód opadowych i roztopowych. Ścieki sanitarne będą odprowadzane do istniejącej oczyszczalni ścieków „Centrum” w Dąbrowie Górniczej, zlokalizowanej poza obszarem objętym planem,
- wody opadowe i roztopowe odprowadzane będą do rozbudowywanego systemu kanalizacji deszczowej miasta;
- odbiornikiem wód opadowych i roztopowych jest rz. Przemsza, rz. Trzebyczka i rowy odwadniające;
- dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do gruntu poprzez zastosowanie systemów rozsączających;
- dopuszcza się zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania w obrębie działki, w sposób nie zakłócający stosunków wodnych na gruntach sąsiednich, zgodnie z ustawą prawo wodne;
- dla terenów narażonych na zanieczyszczenie, takich jak drogi publiczne, utwardzone place i parkingi o powierzchni powyżej 0,1 ha ustala się nakaz stosowania urządzeń podczyszczających przed wpuszczeniem wód opadowych i roztopowych do odbiornika.

Wszystkie zagospodarowania oraz wszystkie wyżej wymienione zapisy są zgodne z ekofizjografią i realizują przyjęte kierunki działań w „Programie ochrony środowiska...”. Dodatkowo zapisy planu uwzględniają założenia programu ochrony środowiska gruntowo – wodnego na szczeblu krajowym realizowane poprzez „Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych”. Zgodnie z tym dokumentem należy dążyć do odprowadzania ścieków do kanalizacji, a następnie do oczyszczalni ścieków.

Zachowanie i wzbogacanie walorów przyrodniczych

Dla zachowania walorów przyrodniczych w funkcjonującym w Siewierzu Programie ochrony środowiska zostały przyjęte założenia mające na celu intensyfikację działań związanych z ochroną przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów objętych ochroną prawną.

W granicach terenu objętego planem znajduje się nie występują tereny objęte ochroną prawną. Występuje tu jedynie obszar cenny pod względem przyrodniczym „Bagno nad Trzebyczką. Plan wprowadza nakaz zachowania i ochrony tego terenu i wyznacza jego granice graficznie na rysunku planu. Ponadto nie wprowadzono innych ograniczeń odnoszących się bezpośrednio do obszarów chronionych położonych poza terenem opracowania. Wprowadzone jednak ograniczenia w gospodarce wodno – ściekowej oraz odpadami wpłyną na ograniczenie ewentualnego wpływu wprowadzonych zagospodarowań na sąsiadujący obszar Natura 2000.

Przyjęte, więc w planie zapisy są zgodne z ustaleniami programu ochrony środowiska.

12. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie

Plan przedstawiony do oceny zakłada przekształcenie terenów biologicznie czynnych w różne formy zagospodarowania. Dla wszystkich terenów w granicach planu wprowadzone zostały zapisy ograniczające ich oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska. W obszarze planu obowiązuje zakaz prowadzenia działalności gospodarczej stwarzającej uciążliwość dla sąsiednich nieruchomości w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego.

Dominującym kierunkiem rozwoju omawianego terenu jest wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz w mniejszym stopniu usług opartych na małych i średnich firmach nieuciążliwych dla środowiska.

Każde pozaprzyrodnicze zagospodarowanie terenów, a zwłaszcza wprowadzanie zabudowy na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych stanowi zawsze konflikt zagospodarowania. Alternatywą dla wskazanych w planie zagospodarowań będzie, więc pozostawienie terenów biologicznie czynnych w dotychczasowym użytkowaniu.

Jak już wspomniano w poprzedniej części prognozy przedmiotowy teren położony jest w granicach pośredniego przystanku dla migracji ptaków. Uwzględniając powyższe należy przy wprowadzaniu instalacji radiokomunikacyjnych w granicach planu opracować zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem raport o oddziaływaniu na środowisko. Raport taki winien określać ewentualny wpływ tego typu inwestycji na przedstawicieli awifauny. Podczas ewentualnych realizacji tego typu inwestycji należy uwzględnić wskazania ograniczające jej wpływ na środowisko, zawarte w raporcie. Przy tak przyjętym postępowaniu związanym z uzyskaniem decyzji środowiskowej dla inwestycji związanej z lokalizacją instalacji radiokomunikacyjnych, plan przedstawiony do oceny nie stwarza konfliktów zagospodarowania.

Utrzymanie natomiast korytarza migracji herpetofauny jest możliwy przy wprowadzeniu niskiej intensywności zabudowy oraz zachowaniu istniejących mniejszych cieków i roślinności im towarzyszącej.

Pozostałe przyjęte w planie zagospodarowania nie stwarzają potencjalnych konfliktów.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotowa prognoza została sporządzona dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dla terenów położonych wokół zbiornika „Kuźnica Warężyńska”.

Przedmiotowy teren objęty planem zagospodarowania przestrzennego obejmuje część utworzonego w wyrobisku popiaskowym zbiornika wodnego Kuźnica Warężyńska znajdującą się w granicach administracyjnych Dąbrowy Górniczej oraz sąsiadujące z nim tereny pełniące różnorodne funkcje. Z planu natomiast zostały wyłączone tereny położone wzdłuż prawobrzeżnej części zbiornika objęte ochroną w ramach obszarów Natura 2000.

W granicach objętych planem dominuje zabudowa mieszkaniowa skupiająca się wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Plan przedstawiony do oceny zachowuje istniejące tereny zabudowy w dotychczasowym użytkowaniu. Na tereny biologicznie czynne wprowadza nowe zagospodarowania w postaci terenów zabudowy mieszkaniowej oraz usług użyteczności publicznej. Istniejący teren przemysłowy z zakładem przeróbki złomu i metali plan przekształca w tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej.

Dla wszystkich terenów w granicach planu wprowadzono zapisy ograniczające ich uciążliwość dla środowiska. Podstawowym z nich jest zakaz lokalizacji inwestycji mogących stwarzać uciążliwość dla środowiska to jest takich, które wymagają obligatoryjnie lub mogą wymagać opracowania raportu o oddziaływaniu na środowisko. Wyjątek stanowią jedynie inwestycje związane z budową dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, inwestycji z zakresu łączności publicznej i radiokomunikacji, budową garaży i parkingów oraz stacji paliw.

Zgodnie z zapisami obowiązującymi dla wszystkich obszarów w granicach planu uciążliwość inwestycji winna być ograniczona do terenu zainwestowania.

Część występujących w obszarze planu użytków rolnych została zachowana i pozostawiona w dotychczasowym użytkowaniu. Zachowane zostały również wszystkie tereny leśne.

Tereny chronione na podstawie przepisów szczegółowych (cieki i lasy) oraz proponowane w ekofizjografii teren cenny przyrodniczo zostały zagospodarowane w sposób zgodny z wytycznymi zawartymi w ekofizjografii oraz z obowiązującym ustawodawstwem.

W obszarze planu nie występują tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Realizacja ustaleń planu będzie oddziaływać na środowisko w zakresie wzrostu hałasu do środowiska i emisji zanieczyszczeń do powietrza. Konsekwencją realizacji zagospodarowań będzie również trwałe przekształcenie powierzchni ziemi. Wprowadzone w tekście planu zapisy odnoszące się

zarówno do całego obszaru planu, jaki i dotyczące poszczególnych terenów ograniczają potencjalne oddziaływania.

W planie szczególny ochroną objęte zostały wody czwartorzędowego GZWP Olkusz - Zawiercie nr 454 i Dąbrowa Górnicza nr 455. Dla ochrony zbiorników wód podziemnych w planie wprowadzono zakaz wprowadzania ścieków do ziemi z przydomowych oczyszczalni ścieków nie spełniających wymagań rozporządzenia odnośnie wprowadzania ścieków do gruntów i wód podziemnych na terenach o najwyższej podatności poziomemu zbiornikowemu na zanieczyszczenie.

Plan dopuszcza stosowanie alternatywnych źródeł zaopatrzenia w ciepło w tym systemy grzewcze zasilane energią elektryczną lub gazem oraz systemy z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.

Analiza uwarunkowań przyrodniczych i obowiązujących przepisów prawnych z zapisami planu wykazała, że wprowadzone zagospodarowania są zgodne zarówno z ekofizjografią opracowaną dla tego terenu jak i z przyjętymi dokumentami mającymi na celu ochronę środowiska zarówno na szczeblu krajowym jak i lokalnym.